Ідзе падпіска на “Народную Волю” на снежань 2017 года і на першую палову 2018-га.

На прастор, на шырокі разлог
Выходзі, мой народ, грамадою...
Якуб КОЛАС

№ 86 (4235)

31 кастрычніка 2017 г.
Выдаецца з ліпеня 1995 г.
на беларускай
і рускай мовах

Выдавец:
УП «Народная Воля».
Кошт — свабодны.

Народная Воля

Да ўвагі!
Хто хоча набываць газету ў офісе рэдакцыі — чакаем!

ДЗЯДЫ

Дазволілі!

Мінскі гарадскі і абласны выканкамы дазволілі правядзенне ў нядзелю 5 лістапада традыцыйнага шэсця і мітынгу ў Курапатах.

Акцыя ўшанавання памяці ахвяр сталінскага рэжыму прымеркавана да восеньскага дня ўшанавання продкаў – Дзядоў. Збор удзельнікаў шэсця пачнецца ў 11.30 каля гадзіннікавага завода «Луч» у Мінску. А 12-й гадзіне калона рушыць у Курапаты, дзе запланаваны мітынг.

Сёлета адзначаецца 80-я ўгодкі піку сталінскага тэрору 1937 года.

АСОБА

Учора 70-гадовы юбілей адзначыў знакаміты беларускі харэограф, народны артыст СССР Валянцін Елізар'еў

Сёння, 31 кастрычніка, на сцэне Вялікага тэатра пакажуць легендарны елізар'еўскі балет “Спартак” – ён ідзе ўжо 37 гадоў! Аднаўляў спектакль сам Валянцін Мікалаевіч – ён правёў сем рэпетыцый з артыстамі.

“Тыя нямногія рэпетыцыі, якія мне дадзены, прайшлі вельмі прадуктыўна, – гаворыць Елізар'еў. – *Усе, з кім я кантактаваў, працавалі вельмі добра, нават выдатна”.*

2 лістапада ў Мінску на канцэрце ў гонар Валянціна Елізар'ева збяруцца зоркі балета амаль з усіх куткоў свету. Будуць нават танцоўшчыкі з Кітая! Павіншаваць юбіляра прыедуць **Юрый Грыгаровіч, Мікалай Цыскарыдзэ, Святлана Захарава, Раду Паклітару** і іншыя.

Квіткоў на гала-канцэрт і на “Спартак” не знайсці – яны былі выкуплены імгненна. Ажыятаж неверагодны!

Гэтымі днямі на адрас Валянціна Мікалаевіча гучыць шмат цёплых і прыемных слоў, у тым ліку і з вуснаў высокіх асоб.

З юбілеем Елізар'ева павіншаваў прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка.

“Ваша імя непарыўна звязана са станаўленнем, вышэйшымі дасягненнямі і сусветным прызнаннем беларускага балета. Створаныя Вамі спектаклі ўвайшлі ў залаты фонд нацыянальнай харэаграфіі, карыстаюцца нязменным поспехам і выклікаюць незабыўныя ўражанні ў гледачоў, – гаворыцца ў віншаванні. – *Вы з'яўляецеся прыкладам самаадданага служэння мастацтву. Таму ўпэўнены, што Ваш талент, энергія, натхненне і ў далейшым будуць спрыяць росквіту айчыннай культуры”.*

Падчас рэпетыцыі

Міністр культуры **Юрый Бондар** адзначыў: *“Валянцін Мікалаевіч – наш гонар, аблічча беларускага балета. Ён таленавіты чалавек з інавацыйнымі ідэямі, са сваім унікальным стылем. Гэта старонка, напісаная залатымі літарамі ў гісторыі прафесіянальнага мастацтва нашай краіны”.*

Нагадаем, Валянцін Елізар'еў сышоў з пасады мастацкага кіраўніка – дырэктара Тэатра балета ў 2009 годзе. Пасля рэканструкцыі тэатра яму прапанавалі застацца мастацкім кіраўніком балета.

“Я працаваў на гэтай пасадзе 36 гадоў. Мне здавалася, што мае веды і вопыт могуць быць выкарыстаны лепш”, – сказаў Валянцін Елізар'еў, які ў 26 гадоў стаў галоўным балетмайстрам Тэатра оперы і балета Беларусі. І напісаў заяву аб сыходзе, якую тут жа падпісалі. Дырэктарам Нацыянальнага акадэмічнага Вялікага тэатра оперы і балета прызначылі былога намесніка міністра культуры, чыноўніка са стажам **Уладзіміра Грыдзюшку.**

Апошнія гады Елізар'ева быццам бы не заўважалі.

Увесь гэты час знакаміты харэограф, які большую частку свайго жыцця прысвяціў беларускаму балету, заходзіў у тэатр не праз службовы, а праз парадны ўваход. Елізар'еў прыходзіў у Вялікі тэатр не па запрашальніках, на ўсе спектаклі, у тым ліку і прэм'ерныя, сам купляў кветкі. Як звычайны глядач.

Валянцін Елізар'еў ставіў балеты ў замежжы. Ён хоць і не паказваў віду, але ў душы, відаць, пакутаваў. Бо мог жа яшчэ ставіць свае геніяльныя спектаклі тут, у Беларусі, праслаўляць краіну! Але кіраўніцтва Вялікага тэатра за восем гадоў чамусьці так і не зрабіла Елізар'еву такой творчай прапановы, ад якой той не змог бы адмовіцца.

Спектаклі ў пастаноўцы Елізар'ева сёння нячаста з'яўляюцца ў афішы Вялікага тэатра оперы і балета. Напрыклад, у гэтым тэатральным сезоне той жа “Спартак” пакажуць 2 лістапада, а потым – толькі 18 мая. Да канца сезона можна ўбачыць яшчэ некалькі спектакляў Елізар'ева – “Рамэа і Джульета” (адбудзецца па адным паказе ў студзені, сакавіку, красавіку і маі) і “Рагнеда” (пакажуць толькі 9 лютага).

Ці стане юбілей Елізар'ева нагодай для яго вяртання ў тэатр? Альбо ўрачыстасці адгрымяць, кветкі засохнуць, а прыгожыя словы растворацца ў атмасферы?

Сам Валянцін Елізар'еў не мае адказу на гэтае пытанне.

“Я лічу, што будзе вельмі карысным працягнуць паказ “Спартака”, тым больш што ён карыстаецца надзвычайным інтарэсам у публікі”, – сказаў журналістам нядаўна прызначаны міністр культуры Юрый Бондар.

Паводле інфармацыі “Народнай Волі”, пакуль ніякіх канкрэтных прапаноў аб працы ў тэатры і новых пастаноўках Елізар'еву не паступала. А як будзе далей – пакажа час.

Марына КОКТЫШ.

ЧУЛІ?

65 капеек за паездку ў метро

З 1 лістапада ў Мінску даражэе праезд у гарадскім грамадскім транспарце. Гэта прадугледжана рашэннем Мінгарвыканкама ад 19 кастрычніка 2017 г. №3506.

Талончык на адну паездку на наземным гарадскім транспарце будзе каштаваць 60 капеек, а на метро – 65. За праезд у аўтобусах экспрэсных маршрутаў прыйдзецца заплаціць 75 капеек.

Кошт праязных вырасце на 12–13%.

ПРАЕКТЫ

«Вялікі камень» пачынае «выстрэльваць»

Так умоўна выказаўся прэм'ер-міністр **Андрэй Кабякоў**, падводзячы вынікі Беларуска-еўрапейскага інвестыцыйнага форуму, які прайшоў днямі ў Люксембургу. Кабякоў адзначыў: *«Думаю, што адзін з ключавых праектаў, які быў пазначаны, тычыцца таго, што наш лагістычны цэнтр, які ствараўся ў парку з удзелам сусветнага аператара «Чайна Мерчантс Груп», атрымае еўрапейскую прапіску. У склад заснавальнікаў кіруючай кампаніі* (СЗАТ «Кампанія па развіцці індустрыяльнага парку». – **БелаПАН.**) *плануе ўвайсці нямецкае прадпрыемства, якое валодае найбуйнейшым рачным портам Еўропы – Дуйсбургам. Гэтая ж кампанія шмат у чым кантралюе чыгуначныя перавозкі на тэрыторыі ЕС».*

Іншае пагадненне, паводле яго слоў, было таксама падпісана з нямецкай кампаніяй «Дыфенбахер», якая займаецца вытворчасцю кампазітных матэрыялаў, што маюць вялікую перспектыву прымянення ў машынабудаванні, будаўніцтве.

Акрамя таго, на форуме было падпісана пагадненне з 21 рэзідэнтам «Вялікага каменя».

ПО ПОВОДУ

Евгений СУЛЫГА

Путч демона

«Барселона…
Такой красивый горизонт!
Барселона…
Ты словно драгоценный камень на солнце!
Ради тебя я готов стать чайкой
и парить над твоим прекрасным морем…
Барселона!»

Это слова из песни, которую Фредди Меркьюри и Монтсеррат Кабалье записали в 1988 году и которая стала гимном Олимпийских игр 1992 года в Барселоне. Эта песня о встрече с любимым человеком в красивом городе.

Но сегодня в Каталонии все больше поют не о любовных встречах, а о политическом расставании с Мадридом. Хочу спросить: чего не хватает жителям Каталонии?

У них уровень жизни ниже, чем в других регионах Испании? Нет.

Мадрид жирует, а Барселона нищает? Нет.

Каталонцев унижают? Их ограничивают в правах, дискредитируют по «национальному признаку»? Тоже нет!

Так в чем проблема? Что за буря в стакане «Риохи»? Кому не налили? Кто остался обижен?

Судя по всему, это Карлес Пучдемон и «узкий круг ограниченных людей», которые спят и видят себя суверенами – единоличными правителями независимого государства Каталония! У «ботаника» Пучдемона дикое желание стать основателем независимого государства. Он хочет войти в историю, чтобы его лицо после смерти залили гипсом и потом выставили маску на всеобщее обозрение. И в стремлении увековечить себя Пучдемон раскачал каталонскую лодку, довел ситуацию до всеиспанского кризиса.

Снова задаюсь вопросом: а ради чего? Что, каталонцы унижены и оскорблены в составе Королевства Испания? Так ведь нет! Более того, лишь примерно половина жителей Каталонии хочет отделиться. А другая половина – против! И что делать? Как жить?

Я не уверен, что Пучдемон просчитал все риски выхода из состава Испании и последствия как для Каталонии, так и для Испании в целом. Он думает, что нынешняя экономическая ситуация в Каталонии, пока она регион Испании, останется прежней? Нет! Как и любая революция, отделение Каталонии ввергнет и Барселону, и Мадрид в жуткий кризис, который выбьет Испанию из союза европейских лидеров, а Каталония просто упадет ниже финансовой ватерлинии и обанкротится! И никакие чайки не захотят летать над ее куском моря…

Уже сегодня масса компаний и банков переводят свои штаб-квартиры из Барселоны в Мадрид. Завтра Каталонию никто не признает как самостоятельного игрока на поле Евросоюза. Каталония не будет иметь шансов получать кредиты от МВФ и ЕС. Экономика региона начнет стремительно увядать. Пучдемон убьет экономику Каталонии и все свои провалы будет заклеивать куском лейкопластыря с надписью: «Зато мы независимы!» Ну хорошо, от независимости Каталонии получит профит узкий круг старых олигархических каталонских кланов. Кто еще? Что получит простой каталонец? Сегодня он как испанский гражданин «серфингует» по всему миру. А завтра, при независимой Каталонии?

Скажите мне, что такое «независимость» в контексте Западной Европы? Чего всем этим евросепаратистам в «евросупе» не хватает? Языкового вопроса нет. Дискриминации по национальности нет. Свободное перемещение по всему миру. Живешь в Бельгии, но нашел работу в Лондоне – нет проблем! Сел на паром – и через час ты в Дувре! Или в Лувре?.. Тоже через час. Нет границ! Ты чувствуешь реальную свободу! Поезжай куда хочешь, пока бензин в баке не закончится. Для нормальных людей в Европе – идеальные мультинациональные отношения.

Сегодня нет причин говорить о сепаратизме. Сегодня нет места сепаратизму в Европе. Это факт. И никакой Пучдемон ничего лучшего, чем уже имеют европейцы, не придумает и не даст жителям Каталонии! Единственный нюанс: сепаратизм в Евросоюзе подогревают и «некие силы», желающие разрушить евросоюзную стабильность. Плюс эгоизм таких вот «путч-демонов», мечтающих войти в историю любой ценой. Даже ценой гибели родины…

КСТАТИ

Парламент прекратил работу

Вчера каталонский парламент официально признал решение испанского правительства о роспуске и прекратил работу до проведения новых досрочных выборов в Каталонии 21 декабря. Эту дату, как известно, объявил недавно премьер-министр Испании Мариано Рахой.

Также Рахой сообщил, что глава каталонской полиции Хосеп Луис Траперо будет отстранен от своей должности, а глава женералитата Каталонии Карлес Пучдемон уволен.

К слову, вчера генпрокурор Испании призвал выдвинуть против лидеров Каталонии обвинения в бунте, сепаратизме и растрате. Он также заявил, что экс-руководители автономии, отстраненные от власти решением Мадрида, должны быть вызваны в суд для дачи показаний.

ВІНШУЕМ!

Алена Анісім – старшыня ГА «Таварыства беларускай мовы імя Францішка Скарыны»

Дэпутат Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Алена Анісім у бліжэйшыя тры гады будзе ўзначальваць грамадскае аб'яднанне «Таварыства беларускай мовы імя Францішка Скарыны», з'езд якога адбыўся ў мінулую нядзелю.

Вось цытата з яе выступлення:

“Калі мы ўсе, кожны ў сваім раёне, будзем працаваць з бацькамі, то ў нас будзе расці колькасць класаў з беларускай мовай навучання. Калі мы будзем працаваць з настаўнікамі – атрымаем добрыя кадры для навучання нашых дзяцей быць сапраўднымі грамадзянамі. Таксама трэба працаваць з бізнесам, які станоўча ставіцца да беларускай мовы, рабіць упор на карпаратыўна-сацыяльную адказнасць. <...> Давайце будзем выкарыстоўваць усе магчымасці, каб беларуская мова стала (па-сапраўднаму) дзяржаўнай мовай, а таксама каб нашы дзеці раслі з разуменнем, што беларуская мова – натуральная мова нашага народа”.

Як кажуць, дай Бог чутае бачыць!

НУ І НУ!

Аляксей Язылец вандруе 151-ы месяц запар

Беларускі падарожнік з Мядзела працягвае ўстанаўліваць рэкорды.

Аляксей Язылец – незвычайны чалавек. Двойчы абагнуў зямны шар. Аднойчы на Дзень Волі данёс сцяг з “Пагоняй” да кратара вулкана Брома на выспе Ява ў Інданезіі і ўзняў яго там. Зараз ён знаходзіцца ў Варшаве, але ўжо падвёў некаторыя вынікі сваёй “турыстычнай дзейнасці”.

“151-ы месяц запар у мяне – з падарожжамі, бо з красавіка 2005 года не было такога месяца, у якім бы я не вандраваў, – распавёў Аляксей. – *За гэты час праехаў усе кантыненты, наведаў 96 краін. У сярэднім штогод бываю ў 21 рознай краіне. Больш за ўсё падарожнічаў у Афрыцы – у Паўднёва-Афрыканскай Рэспубліцы (больш за 10 тысяч кіламетраў), у Азіі – у Турцыі (больш за 20 тыс.), у Амерыцы – у Канадзе (больш за 10 тыс.). Ва ўсіх гэтых краінах вандраваў толькі аўтаспынам”.*

Вось гэта вандроўка!

Алесь СВЯТЛАНІЧ.

У ДАРОГУ!

Ад Мінска да Варшавы – за 18 еўра

Даехаць на цягніку да польскай сталіцы можна будзе за шэсць з паловай гадзін.

У снежні ўступае ў сілу новы расклад Беларускай чыгункі, і стала вядома, што з'явіцца новы цягнік, які будзе курсіраваць з Мінска ў Варшаву.

З беларускай сталіцы ён будзе адпраўляцца ў 10.57, у Варшаву пасажыры прыедуць у 17.29. У зваротным накірунку адпраўленне ў 8.44, прыбыццё ў Мінск – 18.49.

Прывабны і кошт квітка – усяго 18 еўра.

Сяргей НІКАНОРАЎ.

ВАС ЦІКАВІЦЬ...

Колькі грошай сабрана на мемарыял у Курапатах?

Яшчэ вясной было абвешчана пра агульнанацыянальны збор сродкаў на добраўпарадкаванне мемарыяла ў Курапатах. Мяне цікавіць: колькі грошай ужо сабрана?

Ведаю, што грошы на добраўпарадкаванне Курапатаў збіралі і прадстаўнікі грамадскай дырэкцыі мемарыяла. Ці робяць яны нейкія справаздачы, колькі сабрана і на што ідуць гэтыя сродкі?

Ігар ПЯТРОВІЧ, Мінск.

"Крыху больш за 3 тысячы долараў людзі пераважна на рахунак дзеля добраўпарадкавання Курапатаў", – такую сціплую лічбу на пачатку кастрычніка назваў галоўны рэдактар газеты «Советская Белоруссия» Павел Якубовіч у эфіры Радыё Свабода. – *Літаральна штодня ёсць паступленні з усёй краіны. Яны невялікія, але ідуць рэгулярна. Сума, канечне, не ўражвае, але справа не ў суме, а ў тым, што многія людзі адгукнуліся. На жаль, калі высокімі словамі казаць, курапацкім болем да часткі грамадства дастукацца немагчыма. Не лічацца многія людзі гэта актуальным і вартым увагі..."*

Кіраўнік грамадскай дырэкцыі мемарыяла Курапаты, адказны сакратар управы сойму КХП–БНФ **Алесь Чахольскі** яшчэ два месяцы таму зрабіў справаздачу пра сродкі, якія былі таксама сабраны на добраўпарадкаванне Курапатаў. За чатыры месяцы – крыху менш за 3000 долараў. На гэтыя грошы 29 ліпеня і 5 жніўня 2017 года сябрамі Кансерватыўна-Хрысціянскай Партыі – БНФ па перыметры мемарыяла ўсталяваны 60 чатырохметровых металічных крыжоў.

Вось некаторыя лічбы з той публічнай справаздачы Алеся Чахольскага.

"Сабрана і пералічана на электронны кашалёк – 5137 рублёў.

Знята – 5126,99 рубля.

Атрымана 5026,46 рубля (камісія банка склала 100,53 рубля).

Выдаткі:

набыццё металу – 2780,69 рубля,

рэзка, зварка, фарбоўка – 1000,00 рубля,

транспартныя выдаткі – 430,00 рубля,

фарба – 100,00 рубля (яе фактычна падаравалі).

Набыта – 4 рыдлёўкі, драбіна алюмініевая, кельма – 55,63 рубля.

Іншыя расходныя матэрыялы – 68,14 рубля.

Усяго выдаткавана – 4434,46 рубля.

Засталося – 592 рублі.

Сродкі, што засталіся, пераходзяць на другі этап праекта, які распачнецца пасля Новага года".

– Я шчыра скажу: мы сабралі б і болей сродкаў, але гэтаму крыху перашкаджае заканадаўства, – падкрэслівае Алесь Чахольскі. – Пасля таго, як сума пераваліць за 5550 рублёў, трэба 13 працэнтаў у выглядзе падатку аддаць дзяржаве. Мы леш з 1 студзеня наступнага года зноў аб'явім збор сродкаў і ў наступным годзе, думаю, зробім увесь перыметр.

– **Але і на дзяржаўным узроўні абвешчаны конкурс на праект мемарыяла ў Курапатах. Не атрымаецца так, што вашы крыжы знясуць і паставяць новыя?**

– Адразу скажу, што сам народны мемарыял ужо створаны, і ўнутры не будзе ніякіх ні эскізаў, ні пабудоў. Гэта і заканадаўствам забаронена. Акрамя крыжоў і прыбраных магіл унутры нічога не павінна быць. Крыжовы перыметр – гэта межы помніка. Там можа быць пастаўлена яшчэ толькі мастацкая агароджа. А з боку поля можа быць і сцяна памяці, і музей, і стаянкі і гэтак далей. Гэта тое, чым, відаць, займаецца дзяржава. Але я не бачыў ні эскізаў, ні планаў, ні праектаў, нічога!

Яшчэ раз хачу падкрэсліць: сам помнік, сам мемарыял ужо існуюць! І туды мы лезці з нейкімі ідэямі нікому не дадзім. А калі палезуць туды з нейкімі капліцамі – будзе абарона. Усе людзі паўстануць супраць гэтага! Спадзяюся, што да гэтага не дойдзе.

Марына КОКТЫШ.

ПРЭСІНГ

Штраф 575 і 1035 рублёў

Учора ў судзе Цэнтральнага раёна Мінска судзілі адразу чатырох журналістаў-фрылансераў.

У дачыненні да **Ганны Аземша, Аляксандра Баразенкі, Вольгі Чайчыц і Андрэя Козела** была распачата адміністрацыйная справа за парушэнне заканадаўства аб сродках масавай інфармацыі за супрацоўніцтва з польскім тэлеканалам «Белсат», які вяшчае на Беларусь: журналісты працавалі без акрэдытацыі.

Пасяджэнне вяла **Вікторыя Шабуня**, вядомая сваім удзелам у так званых палітычных працэсах.

Усіх чатырох журналістаў Шабуня пакарала штрафам. Аземша і Баразенка атрымалі па 25 базавых велічынь (па 575 рублёў), а Чайчыц і Козел — па 45 базавых (па 1.035 рублёў).

Паводле звестак Беларускай асацыяцыі журналістаў, у 2017 годзе штрафы за супрацоўніцтва з замежнымі СМІ без акрэдытацыі выносіліся 46 разоў. Іх агульная сума перавысіла 36 тысяч рублёў.

ПРАВЫ ЧАЛАВЕКА

Паляванне на Някляева

Напрыканцы мінулага тыдня Рада Беларускага нацыянальнага кангрэса выступіла з заявай «У абарону Уладзіміра Някляева». Яна вытрымана ў даволі рэзкіх танах, улада фактычна звінавачваецца ў спробе ледзь не фізічнага знішчэння вядомага паэта і палітыка. «Народная Воля», прынцып журналісцкай працы якой палягае на высвятленні сутнасці любой канфліктнай сітуацыі, звярнулася да самога Уладзіміра Някляева з просьбай патлумачыць прычыны, якія сталі падставай для такой заявы.

– Заява прымалася без майго ўдзелу, але патлумачыць прычыны яе з'яўлення я, безумоўна, магу, – *сказаў У.Някляеў.* – Турэмны спорт не дадае здароўя. Сябры Рады Беларускага нацыянальнага кангрэса лепш за іншых ведаюць пра праблемы, якія ўзніклі ў мяне пасля арышту, звязанага з падзеямі 2010 года, і паглыбіліся пры наступных зняволеннях. Асабліва пры апошніх, калі, каб стварыць дадатковы фізічны і псіхалагічны ціск, мяне, па сутнасці, не арыштоўвалі, а скрадалі, і сям'я не ведала ні таго, дзе я, ні таго, што са мной.

Мінулым разам мяне схапілі па дарозе ў лякарню. І, нягледзячы на тое, што я паказваў дакументы, з якіх вынікала, што знаходжуся ў небяспечным (перадынсультным) стане, што іду на прыём да доктара, мяне завезлі ў турму. А там не далі лекаў, без якіх не магу абыходзіцца. *«Инсульт, инфаркт… Мне все равно, что с вами будет, я думаю о себе»,* – адкрыта заявіў адзін з турэмных міліцыянтаў. Афіцэр, капітан. Не ведаю ягонага прозвішча.

Калі б так было аднойчы, можна было б прыняць гэта за выпадковасць. Але так апошнім часам кожны раз: падобны да выкрадання арышт, турма, адсутнасць лекаў – і ў выніку гіпертанічны крыз, кожны з якіх можа скончыцца тым, чым ён скончыўся некалі для майго сябра Генадзя Карпенкі.

Дык што мне пра гэта думаць?.. Калі відаць, што намацалі слабое месца – і ў яго б'юць. Прычым і тыя, хто арыштоўвае, і тыя, хто складае паперы ў суд, і тыя, хто судзіць, і тыя, хто ў турме пазбаўляе лекаў, усякак дакуль зразумець, што дзейнічаюць яны не па сваёй волі… «Уладзімір Пракопавіч, зразумейце нас, мы маленькія людзі».

Як бы там ні было, але жорсткая ўстаноўка на тое, каб пры кожным зручным выпадку пасадзіць, відавочная. І нават пры выпадку няўручным. На апошнім судзе я прад'явіў дакумент, які сведчыў, што ў мяне праблема са здароўем, што сёння мяне чакаюць у лякарні, і папрасіў суддзю (наперад ведаючы, што, маючы загад пасадзіць, не пасадзіць мяне яна не можа) проста адкласці выкананне пакарання. Не сёння пасадзіць, а заўтра, каб я змог схадзіць у лякарню, узяць неабходныя лекі. Ну куды я ад вашай турмы падзенуся?!.

І што зрабіла суддзя? Яна проста праігнаравала той дакумент! Каб не было ніякіх доказаў, што яна пасадзіла мяне ў дзень, калі я быў хворы, што арыштавалі мяне якраз у той час, калі я мусіў быць на прыёме ў доктара. І зрабіла яна гэта, каб выканаць загад з чыстым, так бы мовіць, сумленнем.

Прозвішча суддзі я, зразумела, ведаю. Але не стану называць. Бо ў яе, пэўна ж, сям'я, дзеці. Каб ім не было сорамна за маці…

На наступным судзе мяне збіраюцца судзіць па цалкам сфабрыкаванай справе. Зноў жа – абы пасадзіць. Спасылаючыся на публікацыю ў інтэрнэце, да якой я не маю ніякіх адносін, мяне вінавацяць у заклiку на несанкцыянаванае масавае мерапрыемства, якое адбылося ў Мінску 21 кастрычніка і на якім я не быў.

Справы аб адміністрацыйных правапарушэннях проста фабрыкуюцца. Адміністрацыйныя працэсы ў адносінах да актывістаў дэмакратычнай апазіцыі вядуцца з наўпроставым выкарыстаннем адміністрацыйнага рэсурсу выканаўчай улады, з яе ціскам на суды – і ў гэтым яшчэ адна прычына заявы Рады БНК.

І нарэшце самае важкае.

Публікацыя на партале «Хартыя'97», праз якую мяне збіраюцца судзіць, гэта пераказ фрагмента майго інтэрв'ю тэлеканалу «Белсат». І «Хартыя» на яго спасылалася: http://belsat.eu/programs/uladzimir-nyaklyaeu-patlumachyu-chamu-treba-pryjstsi-na-aktsyyu-21-kastrychnika/. Чаму ж тады тавварышы, якія сфабрыкавалі справу, нават не ўзгадалі інтэрв'ю? Чаму спасылаліся не на арыгінал, а на пераказ тэксту? Гэта ж проста непрафесійна – так працаваць. А ім напляваць! Бо, па-першае, наш суд з'есць і такое. Па-другое, калі б было прафесійна, тады было б відавочна, што нікога і нікуды я не заклікаў, а толькі адказваў на пытанні журналіста. А галоўнае – відавочна было б, што мяне аддаюць пад суд не за тыя заклікі, якіх я не рабіў, а за тую пазіцыю, якую публічна выказаў. За само інтэрв'ю.

Вось які кірунак акрэсліваецца на звілістай сцяжыне дыялогу, на шляху збліжэння з ЕС. Нехта з прадстаўнікоў улады кажа пра лібералізацыю, пра нейкія свабоды, а тым часам адміністрацыйныя судовыя працэсы як інструмент рэпрэсій усё пашыраюцца. Менавіта гэты аспект маёй «справы» я хачу падкрэсліць як найважны. Тым людзі ва ўладзе, якія не хочуць ні сапраўднага дыялогу, ні рэальнага збліжэння з Еўропай, паварочваюць усё да таго, каб дзеля перамен у краіне ты не толькі не мог нічога зрабіць, але і сказаць не мог нічога.

І зусім не выпадкова спецдакладчык ААН па Беларусі Міклаш Харасці канстатуе ў сваім апошнім дакладзе: «Узровень кантролю з боку ўлад над тым, што грамадзянам належыць ведаць, думаць і выказваць і пра што дазваляецца паведамляць у СМІ, наўрад ці мае аналагі ў нейкай іншай частцы Еўропы».

З інтэрв'ю Уладзіміра Някляева тэлеканалу «Белсат»

Карэспандэнт: **– А так разумею, што вы таксама збіраецеся на суботнюю (21 кастрычніка) акцыю?**

У.Някляеў: – Не ведаю. Калі буду ў Мінску. Я магу не быць у Мінску ў гэты дзень.

Карэспандэнт: **– А чаму беларусы ўсё ж такі павінны пайсці на гэтую акцыю?**

У.Някляеў: – Дэкрэт №3, супраць якога актыўна пратэставалі на працягу больш як года не толькі прадстаўнікі дэмакратычнай апазіцыі, але і ўсе беларусы, па сутнасці не адменены. Лукашэнка спачатку заявіў з тым, што ён няправільны, што трэба нават вярнуць грошы тым людзям, якія былі ў іх забраныя, і некаторым людзям вярнулі. Я быў на адной сустрэчы, і там казалі: «Чаго мы пойдзем на гэтую пратэстную акцыю, калі нам вярнулі грошы?» Але па сутнасці ён, я маю на ўвазе дэкрэт, не адменены, і нават там зроблены не лепшыя для простага люду, а больш жорсткія ўдакладненні. Практычна па гэтым дэкрэце ўсіх, хто па нейкай прычыне часова ці стала не мае працы, можна заявіць як тунеядцаў – і займацца паборамі з іх. Так што калі ёсць воля бараніць свае правы, то трэба ісці і іх бараніць». http://belsat.eu/programs/uladzimir-nyaklyaeu-patlumachyu-chamu-treba-pryjstsi-na-aktsyyu-21-kastrychnika/

ЮРЫДЫЧНАЯ ЭКСПЕРТЫЗА

Абсурднае абвінавачванне

У адпаведнасці з фармулёўкамі арт.23.34 КаАП (ч.1,2,3), склад адміністрацыйнага правапарушэння можа быць прызнаны ў адносінах да фізічнай асобы, што ўдзельнічае ў правядзенні масавага мерапрыемства з парушэннем устаноўленага парадку ягонай арганізацыі ці правядзення. Мерапрыемства, праведзенае 21 кастрычніка ў 14.00 у Мінску, Уладзімір Някляеў не арганізоўваў, пра яго не заяўляў і ў ім не ўдзельнічаў.

Што да публічных заклікаў да арганізацыі ці правядзення масавага мерапрыемства, дык гэта выказванне, у якім лаканічна сфармуляваны канкрэтны заклік да канкрэтных дзеянняў. У дадзеным выпадку гэта мог быць заклік прыйсці 21 кастрычніка 2017 года ў 14.00 на Кастрычніцкую плошчу г.Мінска для ўдзелу ў несанкцыянаваным масавым мерапрыемстве. У матэрыялах СМІ, на якія маюцца спасылкі ў Пратаколе аб адміністрацыйным правапарушэнні, складзеным у дачыненні да Уладзіміра Някляева, нічога, што можна было б кваліфікаваць як падобны заклік, няма. Таму абвінавачванне ў гэтым – відавочная юрыдычная націжка. Калі не назваць гэта фабрыкацыяй справы аб адміністрацыйным правапарушэнні.

Гары ПАГАНЯЙЛА, старшыня юрыдычнай камісіі Беларускага Хельсінскага камітэта.

ЛІТАРАТУРНА-МОЎНАЯ ЭКСПЕРТЫЗА

Нельга судзіць!

У суд Ленінскага раёна г. Мінска

Сакратарыяту ГА "Саюз беларускіх пісьменнікаў" стала вядома, што Уладзіміру Пракопавічу Някляеву, сябру Рады нашай арганізацыі, выстаўлена абвінавачанне па арт.23.34, ч.3 КаАП РБ "Парушэнне парадку арганізацыі або правядзення масавых мерапрыемстваў".

Зместам абвінавачання з'яўляецца не арганізацыя, правядзенне ці ўдзел у масавым мерапрыемстве (бо ўдзелу ў "Маршы абураных беларусаў" Уладзімір Някляеў не прымаў), а "публічны заклік да правядзення, арганізацыі масавага мерапрыемства з парушэннем устаноўленага парадку яго арганізацыі ці правядзення". Падставай да прыцягнення Уладзіміра Някляева да адміністрацыйнай адказнасці называецца публікацыя на інтэрнэтсайце Charter97.org "Свае правы трэба абараняць" ад 16 кастрычніка 2017 года.

Найперш звяртаем вашу ўвагу, што дадзеная публікацыя не з'яўляецца першакрыніцай выказвання Уладзіміра Някляева і не з'яўляецца яго аўтарскім выказваннем. Публікацыя "Свае правы трэба абараняць" выкарыстоўвае цытату з інтэрв'ю Уладзіміра Някляева для тэлеканала "Белсат" і ўтрымлівае рэдакцыйную падачу і афармленне матэрыялу ў кантэксце "Маршу абураных беларусаў".

Калі звярнуцца да першакрыніцы выказвання Уладзіміра Някляева, да яго інтэрв'ю тэлеканалу "Белсат", дзе было выказана ягонае меркаванне наконт масавага мерапрыемства, якое мела адбыцца 21 кастрычніка, мы пабачым, што гэта выказванне не ўтрымлівае "публічнага заклiку да правядзення, арганізацыі масавага мерапрыемства з парушэннем устаноўленага парадку яго арганізацыі ці правядзення". У меркаванні, агучаным Уладзімірам Някляевым тэлежурналісту, даецца асабістыя ацэнкі стану пратэстнага руху ў Беларусі і нядаўна ўнесеных паправак да Дэкрэта №3.

Акрамя таго, у выказванні Уладзіміра Някляева ўтрымліваецца сінтаксічная канструкцыя ўмоўнага парадку: пры ўмове, калі "ёсць воля бараніць свае правы", "трэба ісці і іх абараняць", што аўтаматычна з'яўляецца і своеасаблівым пацверджаннем будучых удзельнікам несанкцыянаванага шэсця.

ГА "Саюз беларускіх пісьменнікаў" хадайнічае аб скасаванні абвінавачвання Уладзіміра Някляева па арт.23.34 КаАП РБ.

Сакратарыят Саюза беларускіх пісьменнікаў.

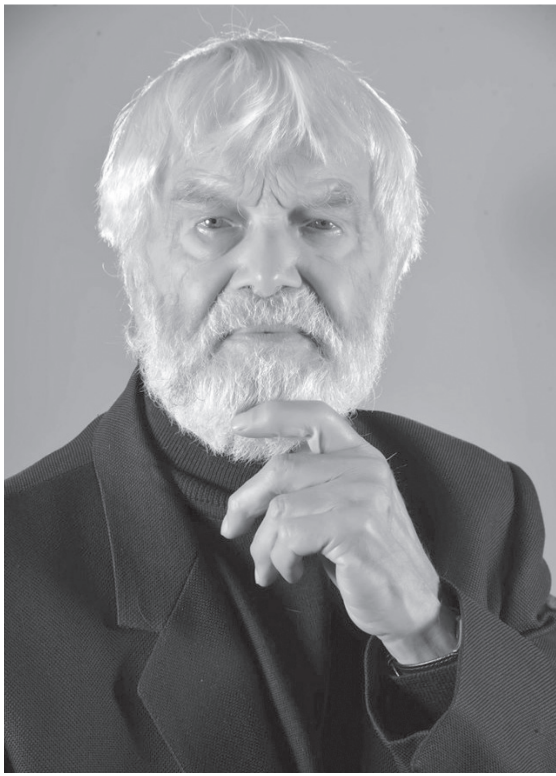
РАЗВІТАННЕ

Бывай, зачараваны талент!

Незаменную страту панесла выяўленчая культура Беларусі. У нядзелю днём пайшоў з жыцця лаўрэат Дзяржаўнай прэміі, лаўрэат прэміі Джавахарлала Неру і многіх іншых прэмій і ўзнагарод, акадэмік Нацыянальнай акадэміі навук, народны мастак **Георгій Георгіевіч ПАПЛАЎСКІ.**

Прадстаўнік «суровага стылю», Паплаўскі застанецца ў гісторыі мастацтваў Беларусі як выдатны графік, майстар афорта, літаграфіі, акварэлі. Ён апантана працаваў у майстэрні і без стомы ездзіў па свеце. Гаспадзь адарыў мастака унікальным талентам: апяваць у людзях мужнасць і справядлівасць, адчуваць гармонію, паэзію ў прыродзе.

Георгій Паплаўскі быў валявым, мэтанакіраваным, абаяльным чалавекам. Ён сябраваў з лепшымі людзьмі Беларусі – пісьменнікамі Васілём Быкавым, Алесем Адамовічам, Іванам Шамякіным, Янкам Брылём, Аркадзем Куляшовым. Афармляў іх кнігі, навят на з'езды да пісьменнікаў хадзіў. Георгій Георгіевіч быў чалавекам яркага грамадскага тэмпераменту, любіў выказвацца па прынцыповых пазіцыях, часта дэклараваў: «Маё сэрца належыць Браслаўшчыне. Але мне патрэбны свет, космас!». Яго таварышы не заўсёды разумелі гэтую пазіцыю. А ён, зачараваны вандроўнік, імкнуўся з хаты за гарызонт. У яго былі канфлікты з уладай, непростыя жыццёвыя сітуацыі. Але, як казаў аднойчы сам Георгій Георгіевіч у інтэрв'ю «Народнай Волі»: «Лёс не ставіў мяне перад выбарам або-або. Па вялікім рахунку я сябе не ламаў, не крышыў ва ўгоду чыімсці прыхільнасцям або эксперыментам».

Работы Георгія Паплаўскага знаходзяцца ў Нацыянальным мастацкім музеі і Музеі сучаснага мастацтва (Мінск); у Траццякоўскай галерэі і ў Музеі выяўленчых мастацтваў Пушкіна (Масква); у Дзяржаўным Рускім музеі (Санкт-Пецярбург). У музеях ЗША, Швейцарыі, Польшчы, Інданезіі і Украіны.

Бывай, талент, бывай, зачараваны вандроўнік...

СІТУАЦЫЯ

Аляксандр ЛАПІЦКІ:

«На медыкаў не крыўдую…»

Пасля выхаду з псіхіятрычнай бальніцы 81-гадовы "палітычны" пенсіянер знаходзіцца пад прымусовым амбулаторным наглядам.

Нагадаем перадгісторыю. У 2011 годзе Лапіцкі пачаў адсочваць ход справы аб выбуху ў мінскім метро. У сваім блогу ён дэталёва распісваў, чаму, на ягоную думку, у трагедыі вінаваты высокія службовыя асобы. Справа дайшла да суда.

12 красавіка 2016 года пастановай суда Фрунзенскага раёна г.Мінска было ўстаноўлена, што Аляксандр Нікіфаравіч Лапіцкі здзейсніў грамадска-небяспечныя дзеянні, прадугледжаныя артыкуламі 368 («Абраза Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь»), 369 («Абраза прадстаўніка ўлады»), 391 («Абраза суддзі або народнага засядацеля») Крымінальнага кодэкса Рэспублікі Беларусь і гэтыя дзеянні ім былі здзейснены ў несвядомым стане. У дачыненні да пенсіянера былі ўжыты прымусовыя меры бяспекі і лячэння, каля паўгода ён знаходзіўся ў псіхіятрычным шпіталі ў Навінках. Тым часам праваабаронцы прызналі Лапіцкага палітычным зняволеным.

Зараз Аляксандр Нікіфаравіч знаходзіцца дома…

"Пасля выхаду з бальніцы я пэўны час знаходзіўся пад так званым прымусовым амбулаторным наглядам, – распавядае **Аляксандр Лапіцкі**. – *Але днямі сабралася ўрачэбная камісія, якая дала заключэнне, што амбулаторнае назіранне мне не патрэбна. Хаця, шчыра кажучы, яно і раней не патрабавалася. Цяпер урачы рыхтуюць дакументы ў суд, і ўжо апошняе слова будзе за ім. Праўда, не ведаю, калі дакладна адбудзецца судовае пасяджэнне па маёй справе, ды гэта мяне не асабліва і турбуе. Галоўнае, што нашы шляхі з псіхіятрамі не будуць больш перасякацца. Спадзяюся на гэта".*

Са слоў пенсіянера, падчас знаходжання ў шпіталі ніякага лячэння таксама не было.

"Усё адбывалася фармальна, – кажа ён. – *Лекі не прымаў, ды ўрачы, мабыць, і самі разумелі, што перад імі знаходзіцца здаровы чалавек. Але суд вырашыў мяне такім чынам "павыхоўваць", і медыкі сталі закладнікамі сітуацыі. Я на іх не крыўдую…"*

Алесь СВЯТЛАНІЧ.

ІНІЦЫЯТЫВА

ТБМ мае намер дапрацаваць і ўнесці ў парламент законапраект «Аб дзяржаўнай падтрымцы беларускай мовы»

Дэлегаты XIII з'езда грамадскага аб'яднання «Таварыства беларускай мовы імя Францішка Скарыны», які адбыўся 29 кастрычніка ў Мінску, даручылі сакратарыяту арганізацыі дапрацаваць законапраект «Аб дзяржаўнай падтрымцы беларускай мовы».

У адпаведнай пастанове, прынятай дэлегатамі з'езда, адзначаецца, што члены ТБМ распрацавалі гэты дакумент некалькі гадоў таму. Законапраект з'яўляецца *«заканадаўчым адказам на русіфікацыйныя працэсы, што адбываюцца ў краіне»*.

«Законапраект ужо атрымліваў станоўчыя водгукі Палаты прадстаўнікоў, якая, аднак, адмовілася ўносіць яго ў парадак дня праз быццам бы недахоп грашовых сродкаў у краіне, – падкрэслілі аўтары пастановы. – *На сёння старшыня ТБМ спадарыня* ***Алена Анісім*** *з'яўляецца дэпутатам Палаты прадстаўнікоў, што адкрывае рэальную перспектыву разгляду законапраекта»*.

Дэлегаты даручылі Анісім унесці законапраект на разгляд парламента, як толькі ён будзе абноўлены.

Ідэя дзяржаўнай падтрымкі беларускай мовы апошнім часам узнікае не толькі ў грамадскіх аб'яднаннях, але і ў прадстаўнікоў акадэмічнай супольнасці і дзяржаўных інстытутаў. Летась 6 мая на I Міжнародным навуковым кангрэсе беларускай культуры ў Нацыянальнай акадэміі навук прафесар кафедры беларускай і замежных моў Акадэміі Міністэрства ўнутраных спраў **Валянціна Мароз** выказала думку аб неабходнасці прыняцця дзяржаўнай праграмы падтрымкі беларускай мовы.

«Відавочна, што назапашаныя праблемныя пытанні ў практыцы выкарыстання дзвюх моў за апошнія 20 гадоў не могуць быць вычарпаны асобнымі, нават істотнымі, папраўкамі ў заканадаўстве. Прававое рэгуляванне і ўнясенне паправак у заканадаўчыя дакументы павінны быць падмацаваны адпаведнай дзяржаўнай праграмай падтрымкі беларускай нацыянальнай дзяржаўнай мовы», – адзначыла Мароз.

ФАКТ

Скралі 45 свіней

Са свінагадоўчага комплексу вёскі Ківанцы Воранаўскага раёна Гродзенскай вобласці два маладыя супрацоўнікі на працягу трох месяцаў скралі 12 дарослых свіней і 33 парасяты. Нанесеную шкоду ацанілі ў 12 тысяч рублёў.

Знайшлі 600-гадовы залаты пярсцёнак

У Гродне, дзе вядуцца працы па рэканструкцыі Старога замка, археолагі знайшлі залаты пярсцёнак. Гэта другі залаты выраб, знойдзены на Замкавай гары. Папярэдні быў выяўлены ў 1949 годзе на руцэ мужчыны ростам 182 сантыметры. Ён мае 750-ю пробу золата і ўпрыгожаны гранатам чырвонага колеру, гняздо пасадкі якога трымаюць па баках галовы львоў.

А напярэдадні археолагі знайшлі яшчэ і шахматную ладдзю XVI стагоддзя, якая таксама з'яўляецца другой па ліку падобнай знаходкай. Папярэдняя зроблена заснавальнікам Гродзенскага музея Юзафам Ядкоўскім у 1931 годзе.

Васіль ГЕРАСІМЧЫК.

ЖИЗНЬ РЕГИОНА

Прольется ли над Кричевом грибной дождь?

Новый председатель Кричевского райисполкома Дмитрий Бочков активно ищет возможности для привлечения в экономику района инвестиций. Требует от подчиненных писать проекты и пробивать их финансирование. Таким образом он хочет выполнить свои обещания, которые были озвучены во время утверждения его райсоветом в качестве председателя РИК. Они сводились к тому, что задача номер один – это ***«Обеспечение занятости населения и создание новых рабочих мест, рост благосостояния населения и зарплаты, контроль за уровнем цен, развитие инфраструктуры»*****.**

Наибольшую известность в первый месяц работы Д.Бочкова в новом качестве получил проект по выращиванию грибов на территории передислоцируемой воинской части…

Планов громадье

Собственно, «грибным проектом» хвастался еще предыдущий кричевский градоначальник В.Сысоев. Реализовать его у Василия Васильевича не вышло. Вмешались «потусторонние силы». Д.Бочков, который был у Сысоева первым замом, инициативу решил продолжить. Спасать район от безработицы и безденежья пригласили вездесущих китайцев.

Не так давно они посетили Кричев. В СМИ сообщалось, что они представляли Дзянсускую групповую компанию по зарубежному сотрудничеству. Глубоких подробностей переговоров китайской делегации с Д.Бочковым сообщено не было. На официальном фото председатель РИКа, улыбаясь, жмет руку своему китайскому коллеге. Тот тоже улыбается, однако глаза направлены в грудь Бочкова. Еще двое китайских товарищей глазами изучают, нет ли трещин в паркетном полу, а третий криво ухмыляется. Кричевских чиновников, кроме Д.Бочкова, на снимке нет.

СМИ пишут, что сейчас проект только разрабатывается. Должен быть одобрен в облисполкоме, где китайцы тоже побывали. Если бы китайская экономика росла с такой же скоростью, как реализовывается этот «грибной проект», то Китай по темпам развития вряд ли стал бы первым в мире.

Вообще, план предусматривает создание на предприятии по производству грибов не менее 100 рабочих мест. Выход их за год должен составить от 3 тысяч до 5,7 тысячи тонн. Грибы собираются поставлять в первую очередь на китайский рынок. Потом – закрывать потребности Беларуси. В проекте названы следующие сорта грибов – шампиньоны, шиитаке, вешенки, некоторые другие.

Что осталось за кадром

Смущает в этой в целом позитивной информации вот что. К сожалению, официально никто не назвал возможные сроки окупаемости проекта, кто будет оплачивать возможные финансовые риски, какая будет прибыль предприятия, сколько денег попадет в бюджет района, какие специальности будут востребованы, какова будет зарплата и т.д. И – сколько времени потребуется от разработки проекта до его конкретной реализации. Ведь некоторые кричевляне в ожидании скорого запуска предприятия могут отказаться от поездок в Россию на заработки, устроить «лежку на диване».

Читателям важно бы знать, что за китайская компания предлагает нам сотрудничество и инвестиции. Есть ли у нее история успеха? Или она приходит на рынок Беларуси впервые? За официальными улыбками и рукопожатиями (без них тоже нельзя) можно не увидеть главного: что будут иметь в итоге кричевляне?

История китайских инвестиций

В 2013 году в Кричевском районе состоялся торжественный пуск нового цементного производства вблизи деревни Каменка. Нажать кнопку прилетал Александр Лукашенко. Завод строили китайские специалисты по собственным технологиям и в основном за китайские деньги. Недавно власть и руководство предприятия провели торжественные мероприятия по случаю выпуска 5 миллионов тонн продукции. Странно, но кричевскую власть на мероприятии представляла председатель райсовета Ирина Прудникова, а не руководитель «вертикали» Д.Бочков. Возможно, у него не сложились отношения с Владимиром Киселевым, может, еще какие-то причины.

Как помнится, идеологи «чуда на болоте» собирались выпускать на двух заводах 3,6 миллиона тонн цемента в год. Старый завод благополучно похоронили, сделав красивую мину. «Оптимизировали» численность работающих, «заговаривали или закрывали рот» недовольным подписантам обращений к А.Лукашенко. На заводе оборудование довольно часто ломалось, что требовало приглашения китайских специалистов. Случались аварии, которые администрация пыталась скрыть. На плановые 1,8 миллиона тонн «ЦКШ» не вышел до сих пор.

«Кричевцементношифер» «слили» с БЦЗ (г.Костюковичи) в одну компанию, поставив во главе В.Киселева. После ареста Л.Скоцкого гендиректором «КЦШ» был назначен «не кричевский» Владимир Корчевский.

ОАО – формально частное предприятие. Однако состав акционеров обществу не известен. У кого какая доля? Как приобрести акции – никто не знает. Об этом открыто не пишут. Из независимых СМИ было известно, что ОАО «КЦШ», БЦЗ и БЦК в последние годы были в убытках, долги китайцам выплачивал Совмин. Теперь такую информацию в открытом доступе не найти. И.Прудникова заявила, что «коллектив цементников работает с положительной рентабельностью, прибылью от полученной продукции». Однако цифры не назвала. А в наше время словам верить не очень принято. Особенно из уст чиновников-бюрократов.

Резюме

Очередной китайский проект необходимо сделать достоянием общественности, он должен быть подвергнут тщательному анализу на предмет целесообразности. Очень плохо, что кроме китайцев в Беларусь по ряду причин с инвестициями мало кто спешит. А пока в ожидании «грибного дождя» будем собирать шампиньоны, подберезовики и опята, как пишет в «районке» Д.Владимиров, в парках и скверах города. Хорошо, что они растут и рядом с отделением «скорой помощи» – это очень кстати.

Сергей НЕРОВНЫЙ.

г.Кричев.

ЛИЧНАЯ ЖИЗНЬ

Михаил Грабовский ожидает пополнения в семье

Из-за травмы 4-кратный лучший хоккеист Беларуси не играет с 15 марта 2016 года.

– Миша сейчас находится в Торонто, где готовится по индивидуальной программе, поскольку не прошел клубное медобследование. Зато есть больше времени, чтобы уделить семье. Михаил в третий раз готовится стать отцом. До Нового года на лед он не выйдет однозначно. Позже уже ситуация покажет, как и что. Если не получится поиграть в этом сезоне НХЛ, цель тогда сведется к тому, чтобы выступить на чемпионате мира в Дании, – *рассказал журналистам отец хоккеиста Юрий Грабовский.*

Как известно, Михаил Грабовский с женой Кэтлин воспитывают дочь Лили и сына Джаггера.

3 ПЕР

ЗАКУЛІССЕ

Таленавіты ва ўсім…

10-разовы чэмпіён свету па тайскім боксе распрацаваў вопратку з нацыянальнай сімволікай.

Віталь Гуркоў – адзін з нямногіх айчынных спартсменаў, які добра ведае беларускую мову і размаўляе на ёй. Спявае разам з Сяргеем Міхалком у гурце Brutto.

І вось зараз стала вядома, што Віталь рэалізаваў яшчэ адну сваю мару – пры дапамозе дызайнераў распрацаваў і запусціў у продаж вопратку з нацыянальнай сімволікай.

Віктар ШПАК.

ЗА РУЛЕМ!

Белорусы снова отправляются на ралли «Дакар»

Это будет юбилейный, 40-й, ралли-рейд, он пройдет с 6 по 20 января 2018 года в Южной Америке.

От Беларуси на «Дакар» отправятся те же гонщики, которые участвовали в последних марафонах. Лидер команды **Сергей Вязович** поедет вместе со штурманом **Павлом Гараниным** и механиком **Андреем Жигулиным**. Второй поведут пилот **Александр Василевский,** штурман **Дмитрий Вихренко** и механик **Антон Запорощенко**. В третьем экипаже будут **Алексей Вишневский**, штурман **Максим Новиков** и механик **Андрей Неверович.**

Конкуренцию белорусам составят все известные команды. Например, КАМАЗ выставит на гонку сразу четыре экипажа. Среди серьезных соперников также будут Petronas Iveco, MAN, Tatra и Renault.

«Юбилейный «Дакар» обещает стать серьезным испытанием. – говорит руководитель команды «МАЗ-СПОРТавто» Сергей Вязович. – *Вероятно, на 40-летие гонки и 10-летие ее проведения в Южной Америке организаторы подготовят по-настоящему сложный и изматывающий маршрут. При этом мы полны оптимизма и готовы к спартанским условиям: спортивные грузовики МАЗ можно считать одними из лучших в мире, экипажи обладают большим опытом. Все последние месяцы до «Дакара» посвящены тренировкам».*

Команда «МАЗ-СПОРТавто» регулярно выступает на ралли-рейде «Дакар». Последняя гонка оказалась самой успешной в истории команды. Тогда экипаж Александра Василевского *(на фото)* занял на марафоне 6-е место. При этом всем трем экипажам удалось благополучно добраться до финиша.

Игорь ЗАЛЕССКИЙ.

СЛЫШАЛИ?

Борис Батура награжден церковным орденом Евфросинии Полоцкой

Соответствующий указ подписал митрополит Минский и Заславский, Патриарший Экзарх всея Беларуси Павел.

Решение о награждении экс-председателя Минского облисполкома было принято в самом конце августа, но только недавно информация об этом была опубликована на сайте Минской епархии Белорусской православной церкви. Орден **Борис Батура** получил *«во внимание к усердным трудам во славу Святой Церкви Христовой и в связи с 70-летием со дня рождения»*.

К слову, Борис Батура является заместителем председателя попечительского совета женского монастыря в честь Святой блаженной Ксении Петербургской в деревне Барань Борисовского района.

Стоит отметить, что православная церковь не первый раз награждает Бориса Батуру. 10 лет назад подарком на 60-летие чиновнику стала еще одна высокая награда Белорусской православной церкви – орден Кирилла Туровского.

Как известно, Борис Батура с должности председателя Миноблисполкома был отправлен в отставку в ноябре 2013 года за срыв модернизации на ОАО «Борисовдрев». Александр Лукашенко поначалу даже заявил, что Батура направлен руководить этим предприятием. Но назначение так и не состоялось, а Борис Батура ушел на пенсию. В 2016 году он похвалился, что получает пенсию около 15 миллионов рублей (на сегодняшний день это полторы тысячи). *«Благодаря Лукашенко дали пенсию с должности высшего должностного лица»,* – заявил тогда Борис Батура. И ни слова о том, что немалая часть пенсионеров еле-еле сводит концы с концами, имея от государства в месяц каких-нибудь 200–250 рублей.

Анна ГОНЧАРИК.

SOS!

Расце колькасць пенсіянераў, якія атрымліваюць мінімальную пенсію

За апошнія 6 гадоў іх колькасць павялічылася амаль у 5 разоў, піша часопіс Міністэрства фінансаў «Фінансы, улік, аўдыт». Пры гэтым у Беларусі расце таксама і колькасць атрымальнікаў сацыяльных пенсій.

«Звяртае на сябе ўвагу рэзкі рост у апошнія гады колькасці грамадзян пенсіённага ўзросту, якія атрымліваюць працоўную пенсію ў мінімальным памеры (у чэрвені яна складала 224 рублі, або каля 70% ад сярэдняй пенсіі па ўзросце)», – адзначае выданне.

Калі ў 2010 годзе іх было 42 тысячы чалавек, то ў 2016-м – 200 тысяч, або каля 10% ад усіх пенсіянераў па ўзросце. Дадзены паказчык амаль супастаўны з узроўнем 2000 года, калі такіх асоб было каля 260 тысяч (13%).

ЖАХ!

Абстраляў міліцэйскі пост і кінуў кактэйль Молатава

Красамоўны інцыдэнт адбыўся 26 кастрычніка ў 23.00 пад Рагачовам. 30-гадовы жыхар аграгарадка Столпня, сям'і якога надакучылі праверкі, вырашыў па-свойму разабрацца з праваахоўнікамі.

– Міліцэйскі пост устаноўлены ў аграгарадку ў сувязі з прафілактычнымі мерапрыемствамі, – распавёў «Свабоднаму слову» першы намеснік начальніка Рагачоўскага РАУС **Вячаслаў Ліхалат.** – Супрацоўнікі РАУС правяралі праязджаючыя аўтамабілі. Бацька гэтага чалавека паскардзіўся сыну на тое, што міліцыя надакучыла яму праверкамі. Малады мужчына выпіў і вырашыў разабрацца з праваахоўнікамі.

Мужчына прыхапіў з сабой пляшку з бензінам і вінтоўку Мосіна. Першым у ход пайшло гаручае: вясковец хацеў падпаліць пост, але пляшка не даляцела да цэлі і загарэлася за 15 метраў ад яе. Міліцыянт убачыў полымя і выйшаў на вуліцу. Раптам пачуўся стрэл: жыхар Столпні страляў з вінтоўкі. Тады супрацоўнік РАУС дастаў пісталет, перадзёрнуў затвор. Пачуўшы характэрны гук, зламыснік яшчэ раз стрэліў і ўцёк.

Праз некаторы час ён быў затрыманы і ўзяты пад варту. Свае дзеянні патлумачыў тым, што проста хацеў напалохаць праваахоўнікаў. Пры вобшуку ў доме мужчыны знайшлі зброю, патроны і іншыя боепрыпасы.

У дачыненні да затрыманага заведзена крымінальная справа па частцы 3 артыкула 339 Крымінальнага кодэкса «Хуліганства», згодна з якой яму пагражае да сямі гадоў пазбаўлення волі.

РЭДКІ ВЫПАДАК

Праз 90 гадоў!

У Чарнобыльскай зоне заўважылі **ляснога ката**. Гэты від, падобны да янотавіднага сабакі, знік з тэрыторыі Беларусі 90 гадоў таму.

Жывёла трапіла на камеры відэаназірання 22 чэрвеня 2017 года ў вёсцы Рожава (Нараўлянскі раён), што знаходзіцца глыбока ў зоне адсялення. Да бліжэйшай вёскі, дзе жывуць людзі, адтуль не менш за 25 кіламетраў. Расказаў пра гэтую "знаходку" старэйшы навуковы супрацоўнік лабараторыі малекулярнай заалогіі НПЦ НАН Беларусі па біярэсурсах **Валерый Дамброўскі** на партале wildlife.by. Нягледзячы на нізкую якасць начной здымкі, на фота добра бачны асноўныя прыкметы віду: буйны памер, доўгая задняя ступня і масіўны хвост з пяццю выразнымі чорнымі палоскамі.

Вучоны паведаміў, што ў XVIII–XIX стагоддзях адбылося значнае скарачэнне колькасці гэтага віду і фрагментацыя яго арэала. У Беларусі ён лічыцца вымерлым. Апошні лясны кот быў здабыты зімой 1927 года ў Барысаўскім раёне Мінскай вобласці. Прычым лічыцца, што ён выпадкова забег да нас з больш паўднёвых месцаў свайго пражывання.

Для выратавання ляснога ката ў Германіі ў канцы XX стагоддзя паспяхова былі праведзены работы па яго рэінтрадукцыі. З таго часу колькасць віду пачала лакальна расці.

МНЕНИЕ

Снижать тарифы нужно для обездоленных, а не для богатеньких

С 1 января 2018 года будут введены новые тарифы на жилищно-коммунальные услуги. Удивляет одна любопытная статья: планируется снизить цены на отопление в квартирах и домах, где никто не прописан.

Лица, имеющие в частной собственности несколько квартир (есть официальная статистика по Минску), во всех них одновременно не могут быть прописаны. Приобретены эти квартиры, естественно, не за последнюю копейку. Возможно, они и не пустуют, используются как складские помещения, для каких-то других целей, приносящих доход их владельцам с гарантированной перспективой.

Этим "несчастным" владельцам обременительно содержать всю недвижимость, им, видите ли, надо помочь, дать какие-то льготы (только за чей же счет?), чтобы они, бедные, не понесли убытков, облегчили свое тяжелое материальное бремя.

Невольно возникает вопрос: кто автор этих идей? Не является ли он сам владельцем излишних жилищных площадей? Чьи интересы разработчик такой статьи защищает?

Обращаемся к депутатам парламента: ваша обязанность защищать тех обездоленных, кто действительно в этом нуждается, а не отдельных состоятельных граждан нашего общества. А потому прислушайтесь к нашему мнению.

Александр Эдуардович и Ольга Ивановна ВАРАКСЫ, ветераны труда, бывшие воспитанники детского дома.

РОЗДУМ

Чаму б Беларусі не пайсці швейцарскім шляхам?

Беручы ўдзел у тэлеперадачы "Контуры", начальнік Генштаба Узброеных сіл Рэспублікі Беларусь генерал Алег Белаконеў растлумачыў сцэнарый спецыяльных дзеянняў, якія адпрацоўваліся на вучэннях "Захад-2017". Дэструктыўныя сілы ўнутры Беларусі дэстабілізуюць становішча ў краіне накшталт падзей, якія адбываліся на Майдане ў Кіеве. У падтрымку іх з-за мяжы пранікаюць на нашу тэрыторыю дыверсійныя групы. Падраздзяленням, прыцягнутым да аперацыі, была пастаўлена задача – ліквідаваць дыверсантаў.

Слухаючы спадара Белаконева, я падумаў: значыць, пагроза бяспецы Беларусі можа сыходзіць з-за яе межаў. У такім разе дзеля зняцця знешняй пагрозы чаму б не заключыць з краінамі-суседзямі, у тым ліку з Расіяй, дагаворы аб ненападзенні? Гэта прадэманструе міралюбівасць Рэспублікі Беларусь, здыме пытанне неабходнасці знаходжання расійскіх ваенных баз на тэрыторыі нашай краіны.

Зусім відавочна, што пры існуючым супрацьстаянні Расіі з краінамі блока НАТА ў выніку ваеннага канфлікту паміж імі Беларусьператворыцца ў арэну геапалітычных разборак звышдзяржаў – Расійскай Федэрацыі і ЗША. Незалежна ад таго, хто выйдзе з канфлікту пераможцам, Беларусь падвергнецца страшэнным разбурэнням, а страты насельніцтва дасягнуць такіх маштабаў, што аднаўляць разбуранае проста не будзе каму.

Крывавы расійска-ўкраінскі канфлікт на паўднёвым усходзе Украіны, які доўжыцца з 2014 года, паказвае, што Рэспубліка Беларусь павінна быць пазбаўкавай, нейтральнай краінай, каб прадухіліць умяшанне ў свае ўнутраныя справы расійскіх імперыялістаў, што набіраюць сілу. Прыкладам нейтралітэту для Беларусі павінна стаць, на маю думку, Швейцарыя, з якой наша краіна мае шмат агульнага.

Беларусь знаходзіцца паміж мацнейшай ваеннай дзяржавай Расіяй і краінамі блока НАТА. Швейцарыя мяжуе з Германіяй і Францыяй, якія доўгі час варагавалі. Грамадзянамі Беларусі з'яўляюцца беларусы, рускія, палякі, украінцы, літоўцы, людзі іншых нацыянальнасцяў. Швейцарскае грамадства складаецца з германа-швейцарцаў, франка-швейцарцаў, італа-швейцарцаў, рэтараманцаў. Дзяржаўнымі мовамі ў Беларусі лічацца беларуская і руская. У Швейцарыі – нямецкая, французская, італьянская і рэтараманская. Беларускія вернікі – праваслаўныя і каталікі. Вернікі Швейцарыі – пратэстанты і каталікі.

Дзяржаўнасць і нейтралітэт Швейцарыі былі прызнаны паводле рашэнняў Венскага кангрэса 1814–1815 гадоў. У Першую і Другую сусветныя войны Швейцарыя прытрымлівалася нейтралітэту, што дазволіла ёй пазбегнуць акупацыі значна мацнейшымі ў ваенных адносінах суседзямі, а таксама разбурэння вытворчых аб'ектаў, адміністрацыйных, жылых і гаспадарчых будынкаў. Засяродзіўшыся на мірнай, стваральнай працы, дзякуючы разумнаму кіраўніцтву, народ Швейцарыі дасягнуў выдатных поспехаў у эканоміцы і высокага ўзроўню жыцця.

Зараз Швейцарыя – адзін з сусветных лідараў па канкурэнтаздольнасці і велічыні валавога ўнутранага прадукту на аднаго чалавека, галоўны фінансавы і банкаўскі цэнтр. У краіне размешчаны розныя міжнародныя арганізацыі і ўстановы, праводзяцца многія міжнародныя канферэнцыі, у тым ліку Сусветны эканамічны форум у Давосе.

Важнай апорай швейцарскага нейтралітэту з'яўляецца армія. Узброеныя сілы Швейцарыі складаюцца з кадравага састава, рэзерву і ваенізаваных фарміраванняў (сіл грамадзянскай абароны). Рэгулярныя ўзброеныя сілы ўключаюць сухапутныя войскі, ваенна-паветраныя сілы (ВПС) і войскі процідпаветранай абароны (ВПА).

З'яўляючыся нейтральнай краінай, Швейцарыя ніколі не далучалася ні да аднаго з ваюючых бакоў, не ўцягвалася ў разборкі варагуючых дзяржаў. Такая пазіцыя адпавядае менталітэту беларускага народа, яго нацыянальным інтарэсам. Для абвяшчэння нейтралітэту Рэспублікі Беларусь яе кіраўніцтву неабходны жаданне, палітычная воля і настойлівасць у адстойванні нейтральнага статусу. Першы крок да гэтага зроблены – у Канстытуцыі 1994 года, змененні ў якую былі ўнесены пасля рэспубліканскіх рэферэндумаў 24 лістапада 1996 года і 17 кастрычніка 2004 года, запісана: "Рэспубліка Беларусь ставіць за мэту зрабіць сваю тэрыторыю без'ядзернай зонай, а дзяржаву – нейтральнай".

Іван ЯФІМЕНКА.

Мінск.

ПЫТАННЕ – АДКАЗ

Я родам з Гродзеншчыны. Неяк чуў па радыё, што ў маіх землякоў-вяскоўцаў вытворчыя поспехі ў малочнай галіне такія, што заходнія еўрапейцы могуць пазайздросціць. Ці праўда гэта?

Максім ГАРЭЛІК, заатэхнік паводле адукацыі.

Рэкорды вашых землякоў

Спадар Гарэлік!

Мы не ведаем, дзе менавіта Вы нарадзіліся. Але калі мець на ўвазе Гродзенскі раён, то ў ім маюцца гаспадаркі, поспехам якіх сапраўды могуць пазайздросціць заходнія еўрапейцы. Возьмем, напрыклад, СВК "Свіслач". За тры кварталы сёлетняга года ад кожнай каровы ў ім надаілі па 7221 кілаграме малака. У параўнанні з 100 гектараў сельгасугоддзяў гэта 2945 цэнтнераў. Рэнтабельнасць вытворчасці малака – 73 працэнты. Пагадзіцеся, рэкордныя лічбы!

ФОТА ТЫДНЯ

Таэквандысты Пятрушкі – сям'я года

Штогадовы конкурс "Сям'я года" выйграла сям'я Пятрушак з Калінкавічаў. У Аляксандра і Наталлі шасцёра дзяцей – Аляксандра, Павел, Лідзія, Ілля, Лізавета і Ганна.

Амаль усе члены сям'і займаюцца таэквандо, а бацька Аляксандр і старэйшы сын Павел з'яўляюцца ўладальнікамі чорных паясоў, свае дасягненні яны атрымалі на буйных спаборніцтвах міжнароднага ўзроўню.

Прыз для сям'і Пятрушак – 100 базавых велічынь, альбо 2300 рублёў.

З ПОШТЫ ГАЛОЎНАГА РЭДАКТАРА

5 верасня б.г. у "Народнай Волі" была надрукавана інфармацыя "Сяргей Высоцкі супраць Міколы Статкевіча і Уладзіміра Някляева". З'явілася яна на падставе ліста вядомага актывіста, які быў размешчаны ім у інтэрнэце. Паколькі ў газеце тэкст быў пададзены ў даволі скарочаным варыянце, то сп.Высоцкі палічыў, што яго меркаванні, яго палітычная пазіцыя ў пэўнай ступені згубілі мэтавы сэнс. А таму папрасіў рэдакцыю надрукаваць наступнае пісьмо не ў пераказе, а ў арыгінале.

Беларусь могуць уратаваць сапраўдныя патрыёты на падставе агульнанацыянальнай кансалідацыі

Я сапраўды крытыкаваў і крытыкую дзейнасць людзей, якія называюць сябе "лідарамі апазіцыі". Вось мае аргументы.

Па-першае, на пачатку года, калі бяздарным законам пра "дармаедаў" улада фактычна сама справакавала пратэсты, я быў супраць разгойдвання грамадскай сітуацыі. Справа ў тым, што тады "сацыяльную рэвалюцыю" ў нас падтрымлівала Расія. Дастаткова было паглядзець рэпартажы на іх тэлеканалах, каб убачыць, што ва ўмовах сталага ціску Крамля на беларускую ўладу (а фактычна рэалізацыі чарговай формы гібрыднай экспансіі ў Беларусі) толькі Масква магла скарыстацца вынікам разбурэння ў нашай дзяржаве. Што, дарэчы, і сталася ў пэўнай ступені – у Беларусь тады прыязджалі спецы расійскай выведкі, а баевікі "русского мира" ўжо гатовы былі пачаць свае крывавыя правакацыі... Калі б "сацыяльная рэвалюцыя" ў Беларусі здарылася, Расія непазбежна ўвяла б свае "міратворчыя" войскі, як яна гэта рабіла раней у Малдове, Грузіі, ва Украіне. Гэта азначала б чарговую акупацыю нашай краіны і чарговую буйную трагедыю для беларускага народа.

Другое. Мяркую, для "Народнай Волі" не з'яўляюцца сакрэтам шматразовыя паездкі ў Маскву на сустрэчы з пуцінскім атачэннем некаторых нашых апазіцыянераў. Не ведаю прадмета перамоў і якія заключаны пагадненні, але кураванне шэрагу асоб ў Маскве пераканаўча сведчыць пра пладатворнасць супрацоўніцтва нашай афіцыйнай "апазіцыі" з расійскімі кіруючымі коламі. Да таго ж нагадаю, што за ўвесь час вясновых пратэстаў з вуснаў названых і іншых асоб аніводнага разу не прагучала крытыка ў адрас імперскай палітыкі Расіі, ні патрабавання да яе адмовіцца ад планаў вайсковых вучэнняў у Беларусі.

Трэцяе. Зноў жа не сакрэт – абсалютная большасць беларусаў не падтрымлівае такую апазіцыю, што бачна па "масавасці" мерапрыемстваў, якія яна праводзіць. Гэта азначае, што даўно наспелі кардынальныя меры па аздараўленні ды абнаўленні дэмакратычнага руху. У апазіцыйнае асяроддзе павінны вярнуцца праўда і годнасць, знікнуць крывадушнасць і пагоня за самапіярам... Аднак апазіцыйныя "тузы" адмаўляюцца адкрыта аналізаваць свае выбарчыя правалы, як і даваць справаздачы за бясследна зніклыя долары заходняй дапамогі "на дэмакратызацыю Беларусі". Больш за тое, усе, хто даве ў краіну да цяперашняга становішча, па-ранейшаму на плаву, не сыходзяць з газетных старонак, радыё і экранаў апазіцыйных СМІ. З гэтым давядзецца разбірацца, бо кляймо ляжыць на ўсіх беларускіх палітыках, у тым ліку і на тых, хто не браў ні капейкі з заходніх фондаў. Без высвятлення гэтай тэмы ніякага ачышчэння і прагрэсу не будзе.

Чацвёртае. Я і мае сябры не адзін год прапануем ідэю агульнанацыянальнага дыялогу, каб уратаваць Бацькаўшчыну. Гэта можна зрабіць толькі з удзелам прадстаўнікоў сапраўднай нацыянальнай эліты, лепшых беларускіх інтэлектуалаў-патрыётаў. Аднак дагэтуль усе апазіцыйныя "кангрэсы" ўяўлялі сабой "сходнякі" для сваіх – тых, хто даўно згубіў давер беларусаў. Замест агульнанацыянальнага руху маем грантавыя кланы. Гэта дно... Трэба вярнуцца да тых прынцыпаў, на якіх чвэрць стагоддзя таму пачынаўся дэмакратычны рух – адкрытасць, годнасць, патрыятызм, любоў і павага да беларускага народа.

Пятае. Сёння Беларуская дзяржава знаходзіцца ў крытычным становішчы. На нашай зямлі гойсаюць расійскія войскі, наша дзяржаўнасць залежыць ад вонкавых чыннікаў. Побач з краінай ідзе жорсткая вайна, маштабы якой у Беларусі многія нават не ўяўляюць. Вайну цягнуць і ў наш дом... Існуе рэальная пагроза ажыццяўлення пуцінскай хунтай любой правакацыі, каб забяспечыць размяшчэнне расійскіх войскаў у Беларусі на сталай аснове... Каб уратаваць краіну, сёння нельга гуляцца ў піяраўшчыну – то "трошкі паваюем", то "дармаедаў падштурхнём", то "кангрэсік правядзём", то з уладай злучэм пікіроўку... Неабходна сур'ёзная і адказная праграма, патрэбна аб'яднанне здаровых патрыятычных сіл на чале з усімі іншымі людзьмі.

Шостае. Расія можа скарыстаць памылкамі цяперашніх улад і цяжкім эканамічным становішчам, сапраўды справакаваўшы бунты і кроў. Дапусціць гэтага ні ў якім разе нельга. Неабходна пачаць здзяйсняць абвешчаную прапанову – актыўна пачаць падрыхтоўку да перамоў паміж уладамі і нацыянальнай элітай, сапраўднымі беларускімі патрыётамі (пры гэтым было б недаравальнай памылкай даверыць лёс перамоў аўтсайдарам афіцыйнай апазіцыі).

Не сумняваюся, многія асобы ва ўладзе сёння выдатна разумеюць, да якой мяжы падышла Беларусь, і тое, што без агульнанацыянальнай кансалідацыі нам проста не выжыць...

Для таго каб ад унутранага супрацьстаяння перайсці да супрацоўніцтва і паступовай трансфармацыі сістэмы, варта паставіць па-над усім інтарэсы нашага беларускага народа і нашай беларускай дзяржавы. І Гасподзь нам дапаможа!

Сяргей ВЫСОЦКІ, кіраўнік аргкамітэта па стварэнні Беларускай партыі Свабода–Самаабарона.

Так почему мое предложение не поддерживается Министерством финансов?

18 апреля 2017 года на страницах «Народной Воли» было опубликовано мое открытое письмо президенту Республики Беларусь А.Г.Лукашенко. До 10 июля мне на него никто не ответил, и я обратился в приемную Администрации президента с петицией. Спустя четыре дня получил сообщение, что мое письмо направлено в Совет министров. 24 июля узнал, что оно переадресовано в Министерство финансов «для рассмотрения».

И вот 4 августа наконец-то получаю ответ. Ни один вопрос, поднятый мною в Открытом письме президенту страны, не нашел отражения. Круг замкнулся. Махровая бюрократия отсекла все мои попытки достучаться до президента. Полностью убита моя вера в торжество справедливости, обещанное Конституцией страны.

Хотелось бы прокомментировать письмо Минфина, подписанное заместителем министра Д.Н.Кийко. Он сообщает, что включение пошлины в розничную цену автомобильного топлива его ведомство не поддерживает, так как это приведет к росту цен на него.

Но давайте, уважаемые читатели и господа чиновники, еще раз посчитаем.

Для расчета возьмем средний автомобиль с полной массой до 2 тонн и двигателем объемом 1,6 литра. Пробег автомобиля за год – 30.000 километров. (До ухода на пенсию я как раз столько и проезжал.) Расход топлива такого автомобиля при езде в Минске составит около 10 литров на 100 километров. За год эксплуатации расход топлива будет в пределах около 3000 литров. Пошлина за допуск транспортного средства к участию в дорожном движении составляет 138 рублей в год. Разделим сумму пошлины на расход топлива за год. Получим, что пошлина в цене топлива должна составлять 4,6 копейки за литр, если оставить без изменения существующие ставки пошлины.

А теперь спросите владельца авто: что для него лучше – оплатить при прохождении техосмотра пошлину в сумме 276 рублей за два года вперед или платить 4,6 копейки пошлины в цене литра топлива? Ответ очевиден. Еще один плюс – платить пошлину будут все, кто заедет на АЗС, – полная демократия и равноправие. Очевидная выгода государству. Так почему мое предложение не поддерживается Министерством финансов?

Н.И.ОВСЯННИКОВ, кандидат технических наук, ветеран труда, пенсионер.

КАЛОНКА АЛЕСЯ НЯЎВЕСЯ

Пайшла бабуля ў храм, каб штосьці ўкрасці там

Відэакамера зафіксавала, як у мінскай царкве падчас літургіі бабуля ўкрала кашалёк з жаночай сумачкі.

Мы ледзь не ўсе баімся Бога –
Найболей строгага суддзі.
Ён даў нам запаведзяў многа –
І не забі, і не ўкрадзі.
І каб Гасподзь, магутны самы,
Наканаваў шчаслівы лёс,
Пакорна мы ідзём у храмы;
Малітвы ўзносім да Нябёс,
Каб абмінулі нас няшчасці –
Не трэба нават рай зямны.
А той, хто ў храмы ходзіць красці,
Здзяйсняе, пэўна, грэх трайны.
Аднак бабуля ў храме Божым
Украла чыйсьці кашалёк.
І мы даведацца не зможам,
Чаму ўзбрыло такое ў клёк.
Сваёй душы нанесла рану,
І не ўзляціць яна вышэй:
Бабуля вечную нірвану
Не ўбачыць, як сваіх вушэй.
А ад чарцей, бадай, старая
Заслужыць толькі пахвалу:
Нальюць у чан яе да краю
Найбольш кіпучую смалу...

ПРЫНЦЫПОВА!

...А тым, хто абакраў дзяржаву, ільготы?

"Народная Воля" час ад часу друкуе пісьмы, аўтары якіх узнімаюць надзвычай важныя жыццёвыя пытанні аб прыватызацыі кватэр і кампенсацыі савецкіх грашовых укладаў. Да глыбіні душы мяне кранаў допіс Андрэя Мікалаевіча Казекі з Баранавічаў пад загалоўкам "Мне исполнится 117 лет, когда я полностью рассчитаюсь за квартиру", а крыху раней – ліст жыхара з Маладзечна Васіля Картавенкі пад загалоўкам "Дзяржава не павінна чакаць, калі я памру". Апошні з горыччу напісаў, што на яго асабістым укладзе, а таксама на рахунку жонкі, якая памерла, было больш за 70 тысяч савецкіх рублёў, якія ён патрабе вярнуць з налічэннем працэнтаў.

Хто з тых, хто звярнуўся са зваротам да ўрада, Адміністрацыі прэзідэнта, дэпутатаў "палаткі", не атрымліваў стандартныя адказы-адпіскі: у дзяржавы няма сродкаў для кампенсацыі ўкладаў і трэба чакаць да лепшага часу! Між тым на штогадовых ваенных вучэннях, пакупку новай расійскай тэхнікі, на ўтрыманне шматтысячнай арміі, на розныя гулянкі фінансы ёсць, а на вяртанне людзям іх кроўных зберажэнняў – няма.

Я добра памятаю, як перад першымі выбарамі, прыкладаючы руку да сэрца, А.Лукашэнка запэўніваў тэлегледачоў-выбаршчыкаў, што калі яны за яго прагаласуюць, то ён верне ўклады калі не грашыма, дык халадзільнікамі, тэлевізарамі, іншымі бытавымі прыборамі. Людзі паверылі, у тым ліку і я, і аддалі свае галасы, але, як бачна, памыліліся...

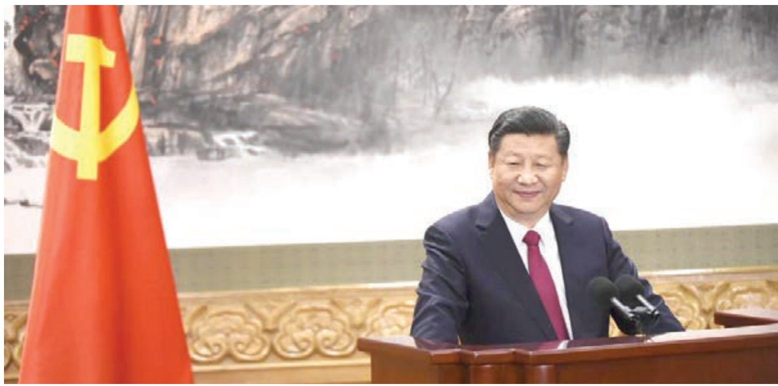
Між тым грашовымі ўкладамі насельніцтва скарысталіся тыя, хто ў той час быў бліжэй да дзяржаўнай "кармушкі". Чыноўнікі розных рангаў, іх сябры, знаёмыя, родзічы і іх дзеці за кошт танных беспрацэнтных крэдытаў узвялі вакол малых і вялікіх гарадоў так званыя "царскія сёлы" з двух- і трохпавярховых гмахаў-катэджаў, абнесеных жалезабетоннымі платамі.

Беларусы – людзі цярплівыя, памяркоўныя, бесканфліктныя, але калі ўлада і надалей будзе глухая да голасу народа, то з-за зніжэння жыццёвага ўзроўню і невяртання ўкладаў магчымы сацыяльны выбух. Каб не дапусціць гэтага, чаму б, скажам, не дазволіць за тыя ж савецкія ўклады прыватызаваць кватэры ветэранам і прадстаўнікам іншых слаёў насельніцтва?

Анатоль ШАРАЕЎ, жыхар г.Фаніпаль Дзяржынскага раёна.

КТО ЕСТЬ КТО

Эра Си Цзиньпина

Как известно, председатель КНР Си Цзиньпин переизбран на пост Генерального секретаря Центрального комитета Коммунистической партии Китая (ЦК КПК) на следующие пять лет. Такое решение принято 25 октября на первом пленуме ЦК КПК 19-го созыва.

Немецкий журналист, обозреватель DW **Маттиас фон Хайн** утверждает, что ни один из руководителей партии после Мао Цзэдуна не сконцентрировал в своих руках столько власти, сколько выходец из старой семьи функционеров Си Цзиньпин в первые пять лет своего правления. Сегодня 64-летний руководитель Китая приближается к основателю государства Мао: его концепция «социализма с китайской спецификой для новой эры» с упоминанием имени Си Цзиньпина была включена в устав партии, приобретя тем самым особый вес. Такой чести после Мао не был удостоен ни один партийный лидер.

В начале своего второго срока правления Си Цзиньпин пользуется беспрецедентной поддержкой. Упоминание его имени в уставе партии – только один пример. Второй: изменения в личном составе – самые значительные в партийных органах с 1969 года. Сменились 70 процентов членов Центрального комитета, освободились пять из семи мест во всемогущем Постоянном комитете Политбюро ЦК КПК. И везде Си Цзиньпину удалось посадить своих сторонников – чтобы и дальше осуществлять свою программу.

В каком направлении он поведет крупнейшую нацию мира, самый влиятельный человек Китая разъяснил в одной из самых длинных речей, которыми когда-либо открывались партийные съезды. В течение 203 минут председатель КНР растолковывал: подходит к концу эра Дэн Сяопина, в течение которой речь шла о том, чтобы сделать Китай богатым. Теперь же наступает эра Си Цзиньпина, когда надо сделать Китай сильным. Сильным во внутренней политике. При помощи всемогущей партии и ее всемогущего главы. И сильным для внешнего мира, к 2035 году сделав китайскую армию одной из самых передовых в мире, читай – на одном уровне с США.

Наиболее глобальные замыслы Си Цзиньпина простираются до 2050 года. Но в том, что он объявил на ближайшие пять лет, не очень-то много нового: надо продолжать кампанию по борьбе с коррупцией, а прежде всего – по-прежнему распространять влияние партии на все сферы жизни. При этом он возлагает надежды на массивы данных: партия намерена воспользоваться данными китайских IT-компаний и для каждого из 730 миллионов интернет-пользователей принудительно ввести «систему контроля социального качества»: каждое действие будет награждаться начислением специальных баллов или, наоборот, наказываться их снятием.

Искусственный интеллект должен помочь созданию идеальных подданных. Государство тотального контроля уже работает над системой распознавания лиц: госбезопасность должна в течение трех секунд уметь идентифицировать любого китайца, который был заснят одной из 20 миллионов камер слежения, установленных в общественных местах.

Китай экспортирует такую технику слежения, и не только ее. Си Цзиньпин рекомендует всему миру перенять китайскую модель всю целиком – как часть «китайской мудрости». Экономические успехи однопартийной диктатуры позволяют Си Цзиньпину состязаться с Западом как с системой. То, что Запад ослаб с приходом Дональда Трампа в Белый дом, упрощает его задачу. Европа должна найти свой ответ на эту ситуацию.

ТАМ, В УКРАИНЕ

Игры престолов?

С 17 октября в Киеве, у стен украинского парламента, проходит акция, организаторами которой выступили политические партии – как парламентские, так и недавно созданные, а также целый ряд общественных движений и организаций. Среди организаторов депутаты Верховной Рады: журналисты Сергей Лещенко и Мустафа Наем, Светлана Залищук и Егор Соболев, экс-комбат батальона «Донбасс» Семен Семенченко, член Комитета по вопросам предотвращения и противодействия коррупции Юрий Деревянко. Но безусловным лидером и основным медийным персонажем выступает харизматичный экс-глава Одесской областной администрации Михаил Саакашвили.

Протестный голос

Основные требования, которые выдвигают участники бессрочной акции, – создание антикоррупционного суда, снятие депутатской неприкосновенности, внесение изменений в избирательное законодательство и принятие закона об импичменте президента.

Почему выдвинуты именно такие требования к президенту и парламенту Украины?

Ни для кого не секрет, что Украина как была, так и осталась с достаточно сильной коррумпированной властью. «Революция Достоинства» 2013–2014 гг. не принесла практически никаких изменений, которые позволили бы снизить уровень коррупции в стране. И это несмотря на то, что революция повлекла за собой многочисленные жертвы, подтолкнула Россию к аннексии украинских территорий и началу войны в Донбассе. Слишком дорогой оказалась цена для украинцев, а коррумпированная система осталась прежней, продемонстрировав колоссальную живучесть и приспосабливаемость. По сути, в реальности руками народа произведен банальный номенклатурный переворот. Заменили одни винтики на другие. Новые лица, пришедшие во власть после событий 2014 года, либо интегрировались в коррумпированную систему, либо были, как Михаил Саакашвили, ею отторгнуты.

Учитывая, что никаких изменений не произошло, требования участников акции абсолютно логичны: надо менять не лица, а систему. Исходя из этого, самое главное требование – создание антикоррупционного суда. Если в стране нет независимого суда, все реформы в результате остаются только на бумаге. Кстати, самый большой антирейтинг на сегодняшний день из всех ветвей власти имеет именно судебная. Около 90% граждан Украины не доверяют украинскому суду. И это объяснимо. Как можно доверять украинским судьям, имеющим счета в офшорах, фешенебельную недвижимость в Украине и по всему миру, декларирующим дорогие автомобили и значительное количество наличных денег при своих скромных зарплатах? Судьям, которые отпускали тех, кто стрелял в демонстрантов в феврале 2014-го, коррупционеров, преступников и убийц…

Второе требования протестующих – внести изменения в избирательное законодательство. А именно:

- отменить мажоритарную систему выборов в парламент, чтобы у коррупционеров и олигархов не было возможности покупать себе напрямую депутатские мандаты;
- отменить фиксированные места в партийных списках в пропорциональной системе выборов, по аналогии с местными выборами,
- отменить депутатскую неприкосновенность.

Есть вопросы и к президентской власти. Должен быть принят Закон об импичменте президента, регламентирующий конституционную норму, который практически при всех президентах благополучно спускался на тормозах.

По методичкам Януковича

На первый взгляд ничего сверхъестественного в этих требованиях нет. Но украинская власть, вероятно, очень сильно испугалась. И начала делать многое из того, что делал Янукович с командой перед своим политическим крахом.

Накануне начала акции 17 октября в Киев в правительственный квартал свезли большое количество хорошо экипированных спецназовцев и нацгвардейцев. В регионах полиция и СБУ останавливали автобусы с людьми, выезжавшими на акцию в Киев, запугивали автоперевозчиков, блокировали подъездные дороги к Киеву, организовывали провокации, пытались конфисковать машины с палатками и спальниками.

Само место акции было блокировано, оцеплено кордоном правоохранителей в тяжелой экипировке, по периметру установлены защитные сооружения. Создано своеобразное гетто. Вероятно, все это, по мнению властей, должно было испугать пришедших на акцию, уменьшив этим их количество и активность.

Не сидела без дела и провластная пропагандистская машина. Все то, что когда-то про участников протеста говорили рупоры Януковича, практически слово в слово повторяли и нынешние ньюсмейкеры, подконтрольные Банковой. Возможно, в администрации президента от прошлого правителя сохранились старые методички, а новые так никто и не написал.

В фирменном стиле правоохранителей Януковича действовали новые/старые руководители структур органов МВД. Не пропускали на огороженную территорию протеста людей с палатками, спальниками, дровами, водой и другими атрибутами современного украинского протеста. Блокировали машины со звуковой аппаратурой, материалами для установки сцены.

Тем не менее 17 октября требовать принятия законов и поправок пришло около 10 тысяч человек, что по нынешним меркам достаточно много. Часть из них осталась на площади до выполнения требований, что напугало власть еще больше. Доходило до абсурда: в нарушение законодательства Украины правоохранители не пропускали через кордоны депутатов, которые несли дрова, палатки, спальники. Многие полицейские прятали свои лица, на экипировке отсутствовали закрепленные за ними идентификационные номера. Каким законом они руководствуются, сформулировать не могли, ссылались на руководство, которое тоже пряталось по подворотням.

Государственный переворот?

Обстановка в Киеве постепенно накаляется. Петр Порошенко пригласил депутатов на переговоры, но потом отказался от них. Не понравился состав переговорщиков. Хотя среди них действительно оказались и явно неадекватные фигуры.

Через несколько дней в городе были схвачены несколько грузин, имевших официальный вид на жительство. Все они каким-то образом сейчас или ранее были связаны с Саакашвили.

Один из них – боевой офицер грузинской армии, прошедший множество горячих точек, воевавший на стороне Украины в войне с Россией. Последнее время, будучи инструктором Национальной гвардии, обучал украинских бойцов. Он принял предложение Саакашвили возглавить его охрану. За что и поплатился, невзирая на то, что он делал для Украины.

Увидев, что Михаила Саакашвили не испугать, на сцену вышел генпрокурор Украины Юрий Луценко и заявил, что они сейчас готовят депортацию еще 20 грузин, что Саакашвили вместе с ними затеял государственный переворот и что ему якобы отказано в предоставлении политического убежища.

Также генеральный прокурор с министром МВД Аваковым установили, что протестные акции финансируются из-за границы, точнее из России. Вероятно, насмотрелись российского телевидения, на котором выступают беглые политические фрики, и делают пустые заявления, так необходимые сегодня власти Украины.

Государственный переворот – это достаточно серьезное преступление, подразумевающее сговор некой части элит, имеющих лояльность в милитаризированных государственных структурах и в частных парамилитарных организациях. За этим должно последовать возбуждение уголовного дела и тщательное разбирательство. Но все эти заявления больше похожи на пустую болтовню. В ответ на абсурдные обвинения Михаил Саакашвили заявил, что он переезжает жить в палаточный городок.

Какие уже сейчас можно сделать выводы?

Во-первых. При возможном подавлении протестов в скором времени можно будет забыть о демократических свободах и выборной сменяемости власти. Насилие и правовой нигилизм власти, как правило, рано или поздно порождают адекватный ответ. Это в дальнейшем может привести к большой крови. Что, безусловно, выгодно России, стремящейся установить полный контроль над Украиной.

Во-вторых, власть показала в определенной мере свою беспомощность в борьбе с коррумпированными силами.

В-третьих, власть, как видно, очень боится народных протестов и при определенной ситуации на сегодняшний день улица еще может заставить ее принять соответствующие изменения в законодательство.

В-четвертых, силовая вертикаль на низовом уровне дает сбой. Это Аваков думает, что он все контролирует в своей епархии, а Порошенко надеется, что у него все схвачено. Лояльность генералов, связанных определенными договоренностями и совместными темными делами, это одно. А что там с лояльностью в низах силовых структур? С одной стороны, ими создается видимость выполнения незаконных приказов больших начальников, а с другой – за спинами командиров возможны кулуарные договоренности с протестующими. Поставки в блокированный силовиками и защитными сооружениями лагерь налажены. Вполне вероятно, что низы усвоили опыт последних лет лучше, чем их командиры.

Александр ЦЫНКЕВИЧ, собственный корреспондент

НА СВЯЗИ – ГЕРМАНИЯ

Упростят ли иностранцам трудоустройство в ФРГ?

Чтобы покрыть кадровый голод в экономике, Германии нужны специалисты-иностранцы. Но соискатели на должности в немецких фирмах нередко сталкиваются с бюрократическими препонами. Как их урегулировать?

По прогнозам экспертов, только за этот год в Германии в общей сложности будет создано более 200 тысяч новых рабочих мест – серьезный потенциал для иностранцев. Однако система приема на работу иностранных специалистов из стран, не входящих в ЕС, отлажена недостаточно хорошо. Если высококвалифицированные кадры, например врачи, инженеры или программисты с высоким окладом, могут приехать на работу по упрощенной системе Blue Card, то соискателям с профобразованием сделать это гораздо сложнее. Упростить процедуру можно было бы при помощи единого закона об иммиграции. Дебаты о нем ведутся уже не первый год. Сейчас эта тема – одна из ключевых в ходе коалиционных переговоров по формированию нового правительства Германии.

Приводим топ-5 самых востребованных в Германии высокооплачиваемых профессий.

Инженеры

Из всех выпускников вузов инженеры, задействованные в химической и автомобильной промышленности, получают самые высокие стартовые зарплаты в Германии. В первом случае их годовой доход достигает 53 тысяч евро до вычета налогов, а автоинженеры получают 51 тысячу. Шансы на такую зарплату зависят от региона: в Баден-Вюртемберге, например, этих специалистов ждет доход выше среднего.

IT-специалисты

Портал по поиску работы StepStone выяснил, что получают в Германии люди с высшим образованием и опытом работы не более двух лет. Все зарплаты указаны до вычета налогов. Айтишники лучше всего зарабатывают в Гессене. На старте можно рассчитывать на 52 тысячи евро в год, но только тем, кто занят в банковской и машиностроительной сферах. В среднем на старте IT-специалисты получают 44 тысячи евро.

Врачи

Выпускники медицинских факультетов в первые годы работы получают около 50 тысяч евро в год. Докторам с зарубежным образованием врачебная практика в Германии возможна только со специальным разрешением.

Маркетологи

Получать степень магистра или нет – важный вопрос для маркетологов. В Германии от этого зависит их зарплата: к примеру, доход магистра в области event-менеджмента почти на 20 процентов больше, чем у бакалавра. Наиболее прибыльна для маркетологов работа в автоконцернах. Здесь можно рассчитывать на 53 тысячи евро в год.

Ученые

Химики и физики, устроившись на работу сразу после окончания университета, могут порадоваться высокой зарплате: обычно их годовой доход превышает 50 тысяч евро. А вот географы получают не так много – в среднем 35 тысяч в год.

Излишки в казне ФРГ могут достичь 14 млрд евро

Профицит государственного бюджета Германии в 2017 году, по оценкам Министерства финансов ФРГ, может составить 14 млрд евро. Этому способствуют, помимо прочего, более высокие поступления от сборов налогов, вызванные более сильным, чем ожидалось, ростом экономики. Изначально на 2017 год был запланирован сбалансированный бюджет без дефицита.

Профицит может существенно расширить поле для действий правительства Германии. Благодаря незапланированным доходам, Министерство финансов, которое сейчас временно возглавляет Петер Альтмайер, сможет компенсировать как налоговые выплаты энергетическим концернам за ядерное топливо (около 7 млрд евро), так и расходы на размещение и содержание беженцев (6,7 млрд евро).

При этом Минфину не придется пользоваться денежными резервами, ранее выделенными на беженцев. Эта сумма – 20 млрд евро – и в 2017 году останется нетронутой. Таким образом, новое коалиционное правительство страны сможет использовать эти средства для кредитования.

Меркель на посту канцлера заработала 2,4 млн евро

Ангела Меркель занимает пост федерального канцлера с 2005 года, и в 2017-м она снова избрана на эту должность. Однако мало кому известно, сколько зарабатывает федеральный канцлер Германии.

Согласно общедоступным данным, федеральный канцлер Германии Ангела Меркель получает в месяц примерно 18 тыс. евро. Кроме того, ей положена дополнительно половина месячной зарплаты депутата, которая в настоящее время составляет около 4,554 тыс. евро, а фиксированная сумма расходов в размере 3,23 тыс. евро.

Таким образом, месячный доход Меркель составляет примерно 25,8 тыс. евро, или 300 тыс. в год.

Это означает, что за последние десять лет Меркель заработала на посту канцлера более 2,4 млн евро, пишет *germania.one*.

Треть депутатов – женщины

На прошлой неделе немецкий бундестаг собрался на первое заседание в новом составе.

Избранный парламент журналисты уже назвали парламентом среднего возраста. Больше половины депутатов бундестага приходится на парламентариев в возрасте от 45 до 59 лет. А вот молодых членов парламента совсем немного – всего 1,8 процента от общего числа. Женщины составляют треть депутатов в парламенте нового созыва.

Кстати, на первом заседании депутаты выбирали вице-спикеров бундестага. И тут случилась небольшая сенсация. Заместитель главы правопопулистской партии «Альтернатива для Германии», которая набрала почти 13% голосов на выборах, – 75-летний Альбрехт Глазер не смог по итогам трех раундов голосования занять пост вице-председателя германского бундестага.

Для утверждения кандидатуры Глазера на первых двух этапах требовалось абсолютное, а на третьем – простое большинство голосов депутатов. Но даже полученных в последнем раунде 115 голосов «за» ему не хватило, чтобы представлять правых популистов в президиуме 709-мандатного бундестага. С кандидатами от других парламентских фракций проблем не возникло. Так, в президиум вошли: Ханс-Петер Фридрих от Христианско-социального союза (ХСС), Томас Опперман от Социал-демократической партии Германии, Клаудия Рот от партии «Союз-90»/ «зеленые», Петра Пау от Левой партии, Вольфганг Кубикки от Свободной демократической партии (СвДП).

В правилах работы бундестага указывается, что каждая из представленных в нем фракций должна направить минимум одного кандидата для занятия поста вице-председателя в парламентском президиуме.

МИНСК В ОКТЯБРЕ 1917 ГОДА:
«День твой последний приходит, буржуй!»

Когда отмечали 50-летие Великого Октября, мне было одиннадцать лет. Помню плакат на площади, на котором штыки петроградских красногвардейцев изображались как молнии. Они рассекали время и пространство, отделяли свет от тьмы. Все, что было до 7 ноября (25 октября по старому стилю) 1917 года, представлялось как сплошной мрак: гнет помещиков и капиталистов, жандармский произвол… А 25 октября наступила Эра светлых годов.

Ну а что действительно происходило в последние дни небольшевистской власти? Причем не в отдаленном Петрограде, а в Минске, в белорусских губерниях…

В конце октября 1917 года газета «Вольная Беларусь» готовила читателей к выборам во Всероссийское учредительное собрание. Белорусские социалисты посматривали на Финляндию, но для начала намеревались обустроить собственный край посредством цивилизованно избранного учредительного собрания.

Они еще не знали, что большевики, убедившись в своем меньшинстве в «учредиловке», пришлют туда матроса Железняка с анархистской бандой.

В каждом номере «Вольнай Беларусі» печатался призыв к читателям голосовать за кандидатов из партийного списка №13 – Белорусской социалистической громады.

Ниже шел перечень кандидатов, в котором приводились краткие характеристики белорусских деятелей, указывались их адреса и род занятий. Воспроизвожу этот исторический документ в соответствии с оригиналом:

Фотооткрытка «В дни Октябрьского переворота». Петроград: изд. Я.В.Штейнберг.

«Сацыялістычная грамада выстаўляе гэтакіх кандыдатаў:

1) Прушынскі Александр Владзіміраў, – беларускі паэт, адбыў 9 год ссылкі за землю і волю народа. (Мінск, 2-я Мікалаеўск., 6).

2) Петроўскі Базыль Петраў (Масква, Перэведзероўка, 12). – Работнік і літэратар. Родам с Капыля.

3) Лёсік Язэп Юркаў, (Мінск, Захараўск., 18).

4) Жылуновіч Змітрук Тодараў, (Петроград, Знаменская, 36-54.) Работнік, канторшчык. Беларускі пісьменнік. Родам с Капыля.

5) Міхайлоўскі-Рак Сымон Аляксандраў, салдат, X арміі, вучыцель.

6) Мамонька Язэп Аляксеяў, салдат, XII арміі. Родам са Случчыны.

7) Тарашкевіч Броніслаў Адамаў, (Петроград, Знаменская 36-54) Сын селяніна с-пад Вільні, кандыдат філолёгії.

8) Турук Тодар Тодараў, (Масква, В.-Лубянка, Зрэценск., 6). Вучыцель Мінскай гімназіі. Родам з Новагрудчыны.

9) Адамовіч Вячэслаў Антонаў. (Мінск, Міхайлаўская, 21). Даўнейшы рэдактар „Северо-Запад. Телеграфа".

10) Бадунова Палагея Александроўна (Мінск, Захароўск., 18) народн. вучыц.

11) Міцкевіч Канстантын Міхалаў (Якуб Колас). Вядомы паэт Беларусі з Мікалаўшчыны, Мінскага пав., падпаручык 292 Александ. полку.

12) Остроўскі Родаслаў Казіміраў, Слуцк, Камісарыят. Вучыцель с Случчыны, беларускі працаўнік.

13) Смоліч Аркадзі Антонаў, агроном, родам з Бабруйскага павету, беларускі дзеяч».

Таварышы і грамадзяне!

На выбарах да Установчага Сойму
№ 13. на Міншчыні і Віленшчыні галасуйце за сьпісак № 13.
Беларускай Сацыалістычнай Грамады.

Сацыалістычная грамада выстаўляе гэтакіх кандыдатаў:

1] Прушынскі Александр Владзіміраў,—беларускі паэт, адбыў 9 год ссылкі за землю і волю народа. [Мінск, 2-я Мікалаеўск, 6].
2] Петроўскі Базыль Петраў [Масква, Перэведзероўка, 12].—Работнік і літэратор. Родам с Капыля.
3] Лёсік Язэп Юркаў, [Мінск, Захараўск., 18].
4] Жылуновіч Змітрук Тодароў, [Петроград, Знаменская, 36-54.] Работнік, канторшчык. Беларускі пісьменнік. Родам с Капыля.
5] Міхайлоўскі-Рак Сымон Александраў, салдат, X арміі, вучыцель.
6] Мамонька Язэп Алексеяў, салдат, XII арміі. Родам са Случчыны.
7] Тарашкевіч Броніслаў Адамаў, [Петроград, Знаменская 36-54] Сын селяніна с-пад Вільні, кандыдат філолёгіі.
8] Турук Тодар Тодароў, [Масква, В.-Лубянка, Зрэценск., 6]. Вучыцель Мінскай гімназіі. Родам з Новагрудчыны.
9] Адамовіч Вячэслаў Антонаў. [Мінск, Міхайлоўская, 21]. Даўнейшы рэдактар «Сѣверо-Запад. Телеграфа».
10] Бадунова Палагея Алексадроўна [Мінск, Захароўск., 18]народн. вучыц.
11] Міцкевіч Канстантын Міхалаў [Якуб Колас] Вядомы паэт Беларусі з Мікалаўшчыны, Мінскага пав. падпаручык 292 Александ. полку.
12] Остроўскі Родаслаў Казіміраў, Слуцк, Камісарыят. Вучыцель с Случчыны, беларускі працаўнік.
13] Смоліч Аркадзі Антонаў, агроном, родам з Бабруйскага павету, беларускі дзеяч.

Что?.. Крепко удивляет сегодня списочное соседство некоторых исторических персонажей?

Под номером 11 в неалфавитном агитационном перечне указан Якуб Колас – будущий народный поэт БССР. (Пять орденов Ленина и две Сталинские премии, депутат Верховного Совета СССР и член Центрального комитета Коммунистической партии Белоруссии). А в октябре семнадцатого – «просто» известный поэт и фронтовой подпоручик 292-го Александровского пехотного полка.

Следом в списке кандидатов шел Радослав Островский – спустя годы официально проклятый в БССР президент коллаборационистской Белорусской центральной рады.

М-да… Фигура «царского офицера» К.М.Мицкевича в соседстве с «националистами» чрезмерно утяжелит в понимании советских идеологов историю Великого Октября. Надо будет использовать слишком много слов, чтобы объяснить рядовым советским гражданам сложность предреволюционной ситуации.

А-а, побоку все эти подробности! Закрыть в архивном спецхране подшивку «Вольнай Беларусі», да и дело с концом. Белорусская история будет представлена как череда большевистских пленумов и съездов.

Среди архивной периодики есть еще один раритет, который долгие годы был недоступен исследователям – газета «Минская жизнь». Издавал ее губернский комитет «Партии Народной Свободы» (конституционные демократы, или попросту кадеты), редактором был Ричард Яновский. Последний предреволюционный номер являет собой рельефный слепок уходящей эпохи. Здесь и политика, и бытовой срез города. Попробую оценить номер газеты «Минская жизнь» от 24 октября (6 ноября) 1917 года как зеркало предреволюционного Минска.

Итак, во вторник 24 октября минский обыватель, вдоволь натолкавшись в очередях у продовольственных лавок, платил мальчишке-газетчику 15 копеек за «Минскую жизнь» и впрыгивал на ходу в вагон конки.

После погрома в имении. Акварельная зарисовка художника Ивана Владимирова – свидетеля событий 1917 года.

На тесной площадке раскрыть газету невозможно, и поначалу лишь просматривались заголовки и объявления на первой странице. В минских кинематографах в тот «последний день буржуя» показывали вот какие фильмы:

«**ГИГАНТ**: шедевр русской кинематографии «Женщины и их кумиры» (жизненная драма в 5 больших частях). В главных ролях знаменитые Мозжухин, Вырубов, Юренева и Рейзен).

ЛЮКС: последняя новинка «Сын греха» (драма в 5 частях по роману Анри Ватайля).

МОДЕРН: «Дочь каторжника» (уголовная драма в 4 больших частях)».

Но это пища некоторым образом духовная. А как насчет материального?.. Читаем объявление:

«**Продается Заем Свободы**. Банкирская контора «Поляк и Вейсбрем» (Минск, Губернаторская, собственный дом №20) без комиссии покупает и продает ценные бумаги, производит оплату купонов Займа Свободы и тиражных билетов, страхует выигрышные билеты 3-го займа от тиража 1-го ноября впредь до изменения по 30 руб., кроме гербового сбора 1 р., выдает переводы в Петроград и Москву, также производит все банковские операции».

Облигации пятипроцентного «Займа Свободы» были выпущены Временным правительством с целью уменьшить инфляцию, вызванную военными расходами. Но заем популярностью не пользовался, и основная часть облигаций осталась нераспроданной. Большевики поступили затем остроумно: декретом СНК РСФСР от 12 февраля 1918 г. облигации займа были приравнены к обычным деньгам и выпущены в обращение.

Наш минчанин приступал к чтению внутренних страниц газеты. Сплетение интригующих фактов таилось под рубрикой «Минская жизнь»:

«**Секвестр бань.** Минский Совет предполагает подвергнуть секвестру все торговые бани города Минска.

Отмена реквизиции. Назначенная на конец октября реквизиция скота отменяется.

Мануфактура. За недостатком реквизированной мануфактуры отложена выдача карточек на получение мануфактурных товаров.

Учет продуктов. Городским продовольственным комитетом организован учет вывозимых из Минска товаров и продуктов.

Обувь. Губпродком организовал шитье обуви. Будут продаваться мужские ботинки по 21 р. 85 к., дамские по 15 р. 50 к., детские по 10 р. Обувь будет распределяться через профсоюзы и кооперативы».

А что на российских просторах?..

ПОГРОМЫ

Кременчуг. Разгромлены винный и Красного Креста склады; убытки очень велики.

Действующая армия. В штабе Юго-Западного фронта получены сведения о разгроме имения князя Сангушко-Славуто, близ которого был расположен запасной полк. 19 октября толпы солдат ворвались в замок и стали грабить; озверевшая толпа гнусно надругалась над двумя девушками – племянницами князя, убила их и старика-князя и ксендза, пытавшихся заступиться за девушек; толпа подожгла хлебные амбары, в которых сгорело несколько тысяч пудов зерна, и превратила богатейшее имение в пустыню. Затем толпа направилась в местечко Славуту, подожгла его и начала громить еврейские лавки. Прибывшие броневики и три эскадрона кавалерии окружили погромщиков; бесчинствующая толпа сдалась и выдала зачинщиков.

ГРАБЕЖИ

Москва. Ночью вблизи Пушкина ограблена на 300.000 р. суконная мануфактура.

НАСИЛИЕ

Або. Перед вынесением приговора по делу о хищении масла у общества «Валио» толпа матросов ворвалась в здание суда и освободила преступников.

Ростов-на-Дону. Между разъездами Карабулак и Илиев Владикавказской ж.д. подвергся обстрелу разбойников санитарный поезд. Убито два санитара, ранено шесть. Пулями пробиты вагоны и тендер паровоза».

Неспокойно было также в Минске и окрестностях:

«**Ограбление.** К проживающему в Трех Корчмах Т.Цирлину ночью забрались злоумышленники и, взяв под угрозой 100 р. и самовар, скрылись».

Здесь требуется пояснение. Близ Минска имела худую славу местность с характерным названием Три Корчмы. Пролегала она за железнодорожным переездом в конце Нижнеляховской улицы, где начинался Могилевский тракт. Тут и вправду шумели придорожные корчмы, имелся постоялый двор. Сюда же по указанию полиции вывозились нечистоты с минских улиц. В 1920-е годы тут выстроили рабочий поселок Коминтерн (район современной Октябрьской улицы), но искаженное название «Корчи» еще долго бытовало в городе как обозначение криминального района.

«**Беспорядки.** В имении Тростенец Сеннинской волости помещицы Юрловой произошло вооруженное столкновение между крестьянами из-за леса. Крестьяне д.Тростенец не давали рубить лес крестьянам других деревень. В драке участвовали солдаты. Убито и ранено 4 человека. Вызваны войска.

Нападения и грабежи. Вблизи Минска у застенка Куль Самохваловичской волости совершено ограбление возвращавшихся из Минска в Койданов настоятеля койдановского костела кс. Бронислава Свирщевского и кс. П.Алькевича. Грабители в солдатской форме отняли деньги, часы, шубу и др. вещи на сумму до 3000 р. и скрылись на лошади и повозке, принадлежащей ксендзу Б.Свирщевскому. Производятся усиленные розыски.

Пьянство. Милицией 3-й части задержаны: София Борозневич за продажу водки, Иван Пашковский за буйство в пьяном виде. Той же милицией на Комаровке под картофлянником обнаружен завод для выгонки спирта.

Кражи из магазинов

Из магазина Грана по Юрьевской ул. совершена кража готового платья на 12.000 р.

Из магазина Найман по Преображенской ул. совершена кража портняжеских прикладов и галантерейного товара на 6.800 р.

Из молочной Файна по Петропавловской ул. совершена кража масла на 5.000 р.».

Хлесткий фельетон о расхищении грузов, предназначенных для Действующей армии, завершался звонкой подписью «Жан Д'Ор» – явным псевдонимом, который можно перевести как «Иван Золотой»:

МИНСКАЯ ЖИЗНЬ

Цѣна отдѣльнаго н...

ПОДПИСНАЯ ЦѢНА
съ 1 сентября 1917 года
съ доставкой и пересылкой:
на 4 мѣсяца 10 руб.

Объявленія

№ 28. Вторникъ 24 Октября 1917 г.

«Углубители революции

Одиннадцатая заповедь – не зевай! – за последнее время для многих стала первой и единственной… Комиссия снабжения фронтового комитета оповещает о плодотворной работе этих лиц в нашем районе. Грузы в пути тают, как воск от огня.

Муки исчезает в среднем до 130 пудов из вагона, масла до 220 пудов, крупы 12 процентов, сала 3 процента.

Грабители, памятуя изречение «блажен иже и скоты милует», заботятся не только о себе, но и о своих четвероногих друзьях, воруют не только для себя, но и для скота, ибо в каждом прибывающем вагоне сена бывает нехватка до 370 пудов, из каждого вагона жмыхов исчезает до 100 пудов.

Впрочем, нет худа без добра, и за кражу жмыхов, например, можно только поблагодарить, ибо жмыхи эти, предназначенные в корм лошадям, приходят сюда с большой примесью толченого стекла, и от них дохнут кони.

Пусть уж дохнут здесь в тылу, чем там на фронте…»

И еще фельетонные строки:

«Уличные сборы

Они вошли в обычай с начала войны для сбора на раненых, на солдатские семьи и подарки защитникам Родины. Революция воспользовалась ими в пользу социалистических и националистических партий. Мы привыкли давать, мы еще плохо разбирались в партиях, и все партии, воспользовавшиеся для сборов улицей, сулили нам рай земной… К нашему великому несчастию власть попала в руки социалистических партий. Социалисты хорошие краснобаи, их обещания так заманчивы, но они плохие работники… Мы добродушно не разбираемся в партиях, по-прежнему верим хорошим словам и даем на улицах свои рубли и гривенники, не задумываясь, куда пойдут наши деньги: на пагубу или на спасение Родины».

Предвыборное воззвание на газетной странице выглядело штукой заурядной:

«Граждане! Голосуйте за список №6, за кандидатов партии Народной Свободы в члены Учредительного собрания от Минского избирательного округа:

1) Винавер Моисей Максимович
2) Новгородцев Павел Иванович...
22) Самойло Владимир Иванович».

Сегодня крайне любопытным кажется имя под номером 22. Поясню в чем тут дело: В.И.Самойло (1878–1941) – деятель белорусского возрождения, публицист и литературный критик, которого лично знал и ценил поэт Александр Блок. В минских и виленских газетах он писал о просвещении народных масс, о необходимости белорусских школ.

Широко известно, что именно Владимир Самойло ввел молодого Янку Купалу в круг национальной интеллигенции, а в 1905 году помог напечатать в газете «Северо-Западный край» его первое белорусское стихотворение «Мужик». В 1906 году Владимир Самойло основал книжное издательство «Минчук», которое готовило к печати купаловский сборник «Жалейка».

Однако ни в советской, ни в национально-демократической литературе не встречалось упоминаний о Самойло как о региональном активисте кадетской партии. Почему? Думаю, потому, что факт этот неудобен для всех. Декретом от 28 ноября (11 декабря) 1917 года Совнарком РСФСР объявил кадетскую партию «партией врагов народа», члены руководящих учреждений которой подлежали суду революционного трибунала. Вот такое маленькое открытие о литературном крестнике Янки Купалы.

И еще о пользе чтения старых газет. Как-то привыкли у нас считать, что перенос столицы из Петрограда в Москву (март 1918 г.) – это инициатива большевиков. Но вот, пожалуйста, публицистический двухколонник в номере «Минской жизни» от 24 октября 1917 года:

«В Москву

Как будто случайное обстоятельство теперь требует переезда правительственных учреждений и самого Правительства в Москву: северная столица теперь входит в полосу настоящих военных действий, исход которых может быть сомнительным до тех пор, пока не изменится настроение войск, сбитых с толку пропагандой большевиков и попустительством полуленинцев всех рангов. <…>

И особенное значение получает необходимость прикоснуться к родному народу, к родной земле именно теперь, когда началам и общероссийскому, и специфическому русскому грозят центробежные силы, переживающие теперь эпоху слепого шовинистического «штурм унд дранг», затмевающего внутреннее убожество и односторонность этих партийных, а не народных движений. <…>

Есть, конечно, возражения против переноса столицы в Москву. Во-первых, как это сделать технически? Громадные ведь будут расходы, нет необходимых зданий в Москве, запустеет Петроград и его департаментские дворцы. Но война научила нас тому, что технически неисполнимого на свете почти ничего нет. Можно, конечно, перебираться постепенно – переносить сперва только некоторые учреждения, а другие оставить на время или даже навсегда в Петрограде; можно занять опустевшие министерства казармами, учебными заведениями и т.п. А в Москве сперва тесниться. Затем Петроград в будущем останется столицей обширной области, для которой он будет естественным центром. Областное же устройство ввести придется. Останется за ним и торговое его значение. Но все-таки опустеют в Петрограде многие палаты и дома. Отдельные люди понесут крупные убытки. Но что же делать? Лес рубят – щепки летят.

Пусть спросят Россию, но Россию подлинную, деловую, общественную, народную, а не «выборгско-кронштадтско-гельсингфорско-революционную» – где должна быть столица!»

Вот оно что! Выходит, что еще Временное правительство А.Ф.Керенского (а не Совнарком В.И.Ульянова-Ленина) инициировало возвращение российской столицы в Москву…

Напоследок обыватель читал в номере «Минской жизни» колонку врачебных объявлений и приходил к печальному умозаключению. Оказывается, что…

«Доктор Я.Ф.Кацев (из Вильны), прием на Захарьевской ул., №38, вход с Коломенской…»,

а также

«Доктор В.Фрумкин (из Варшавы). Магазинная ул., №22 (близ Губернаторской), вход с Нижней Ляховки, второй подъезд…»

и

«Доктор Степан Матвеевич Фамелис. Угол Серпуховской и Магазинной ул., № 5, вход с Магазинной…»

– лечат исключительно венерические, мочеполовые болезни и сифилис.

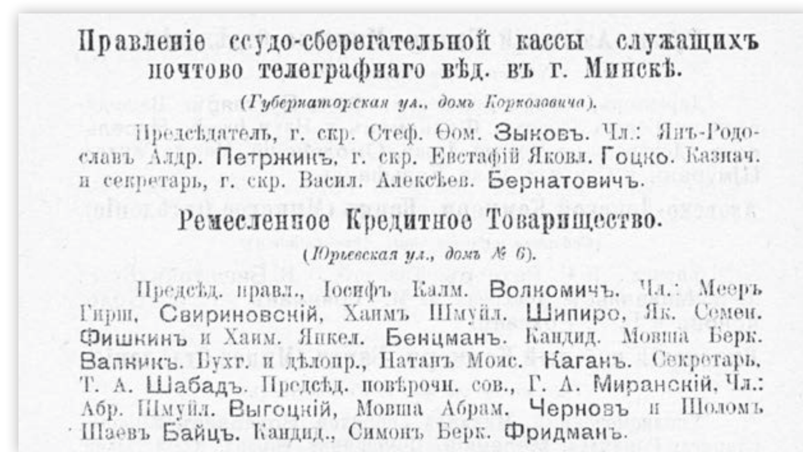
Но разве ничем иным люди тогда не болели?

Посетовав на падение нравов, минский обыватель ложился спать. Он не знал, что в Петрограде занимается заря новой коммунистической эры.

Уже 8 ноября 1917 года газета «Минская жизнь» будет закрыта большевиками.

…Вспоминая «последний день буржуя» в старом Минске, не стоит, наверное, скорбеть о банкирской конторе «Поляк и Вейсбрем» (см. выше) и тому подобных структурах, которые делали деньги из воздуха.

А действительно печальной была судьба, например, Ссудо-сберегательной кассы служащих почтово-телеграфного ведомства г.Минска или Ремесленного кредитного товарищества. Эти финансовые учреждения работали на представителей среднего класса.

Правленіе ссудо-сберегательной кассы служащихъ почтово телеграфнаго вѣд. въ г. Минскѣ.

(Губернаторская ул., домъ Корколовича).

Предсѣдатель, г. скр. Стеф. Ѳом. Зыковъ. Чл.: Янъ-Родославъ Алдр. Петржинъ, г. скр. Евстафій Яковл. Гоцко. Казнач. и секретарь, г. скр. Васил. Алексѣев. Бернатовичъ.

Ремесленное Кредитное Товарищество.

(Юрьевская ул., домъ № 6).

Предсѣд. правл., Іосифъ Калм. Волкомичъ. Чл.: Мееръ Гирш, Свириновскій, Хаимъ Шмуйл. Шипиро, Як. Семен. Фишкинъ и Хаим. Янкел. Бенцманъ. Кандид. Мовша Берк. Вапникъ. Бухг. и дѣлопр., Натанъ Моис. Каганъ. Секретарь, Т. А. Шабадъ. Предсѣд. повѣрочн. сов., Г. А. Миранскій. Чл.: Абр. Шмуйл. Выгоцкій, Мовша Абрам. Черновъ и Шоломъ Шаевъ Байцъ. Кандид., Симонъ Берк. Фридманъ.

Фрагмент страницы Памятной книжки Минской губернии.

Инженеры и техники, медики, педагоги, юристы, специалисты банковского дела и торговли, младший и средний офицерский состав, работники искусств, администраторы-управленцы… Не паразитирующая буржуазия, а люди, которые добывали кусок хлеба упорным каждодневным трудом и были одеты в пиджаки с галстуками, в форменные сюртуки. С утра они спешили в конторы, учреждения, склады, фабричные управления и занимались делом. По сведениям доктора исторических наук Захара Шибеко, в 1913 году удельный вес представителей среднего класса в общей массе населения Минска составлял 38,6 процента – 41,2 тысячи человек.

По-настоящему жалко людей, которые несли свои честные рубли в ссудо-сберегательные кассы и кредитные товарищества, а после Октябрьского переворота стали нищими. В декабре 1917 года большевики проведут тотальную конфискацию капиталов.

И это будет лишь началом «эры светлых годов». Всех сделают бедными, ибо только бедных, голодных людей можно вести к победе Мировой революции.

Сергей КРАПИВИН.

АСОБА

Зміцер ВАЙЦЮШКЕВІЧ:
«У артыста вочы не павінны быць пустыя...»

Ці ёсць у Беларусі свецкае жыццё?
Чаму ў амерыканскіх трэнажорных залах забаронена рабіць сэлфі?
Як захаваць добрыя адносіны з дзвюма былымі жонкамі?
*Пра гэта і не толькі – размова з вядомым беларускім спеваком **Зміцерам Вайцюшкевічам**.*

Трэці шлюб – самы трывалы

На інтэрв'ю Вайцюшкевіч прыехаў з дзіцячага садка – адвозіў дачку. І я не сумнявалася, што садок – беларускамоўны.

– Не, аддалі ў самы звычайны сад, не беларускамоўны, а той, які бліжэй да дому, – *шчыра адказаў артыст.* – Я ўжо адчуваю, колькі злых каментарыяў паляціць у мой бок з-за такога прызнання, але насамрэч усё проста. Мы жывём пад Мінскам і не сталі вазіцца з афармленнем дзіцяці ў садок, дзе ёсць беларускамоўная група. Але мы па-беларуску гаворым дома, а таксама з некаторымі сваякамі.

– Вашай дачцэ хутка шэсць. Са школай ужо вызначыліся?

– Думаю, пойдзе ў Астрашыцкую. Туды і Язэп, яе старэйшы брат, ходзіць. З майго пункту гледжання, нармальная школа, пабораў ніякіх няма.

Мы паўгода таму былі ў варшаўскай школе, і там правілы нават больш строгія, чым у беларускіх школах. Язэпа не пускалі нават на двор школьнай вуліцы. А можа, нам проста не пашанцавала са школай – мы, як звычайна, выбіралі тую, што бліжэй да дома, у якім мы жылі ў Варшаве падчас стыпендыяльнай праграмы.

– А ў Польшчы на якой мове сын вучыўся?

– На польскай. Праблем з камунікацыяй не было. Ён думаў, што гаворыць з дзецьмі па-польску, а насамрэч гэта была беларуская мова. Можна сказаць, што дзякуючы нашай з жонкай польскай стыпендыі Язэп загаварыў па-беларуску. Быў час, калі ён не вельмі хацеў – вакол яго быў такі больш расійскі асяродак. Хаця калі хросны бацька Стэфан Эрыксан *(былы амбасадар Швецыі ў Беларусі. – **Аўт.**)* пачынаў размяўляць па-беларуску, і Язэп, і Стэфа адносна лёгка пераходзілі з ім на беларускую.

– У вас ёсць сын ад аднаго з папярэдніх шлюбаў. Некалькі гадоў таму вы распавядалі, што не маглі наладзіць з ім кантакт. Як цяпер?

– Сын жыве з мамай у Германіі. Сёння ў нас з ім спакойныя стасункі, без эмоцый. Спадзяюся, яны пяройдуць у новую якасць. Негатыву на мой адрас з яго боку няма, але і цікавасці не прасочваецца. Але, як кажуць нашы ўрадавыя эканамісты, дынаміка станоўчая.

– Быў час, калі вам увогуле забаранілі з ім бачыцца…

– Так. Там было шмат розных абставін… Хто ў гэтым вінаваты? І я таксама. Але з часам некаторыя пытанні адпадаюць самі сабой.

– Вы шмат часу праводзіце з дзецьмі?

– Канешне, жонка скажа, што мала. Я сапраўды ўвесь час у раз'ездах, да таго ж часта ўцякаю на Нёман – там у мяне хутар, аграсядзіба, дзе я проста павінен быць. І здараецца так, што прапаную дзецям і жонцы паехаць разам, яны адмаўляюцца, і я еду адзін.

Але пры гэтым стараюся прыслухоўвацца да просьбы жонкі наконт дзяцей. І часам адкладаю справы, каб пагуляцца з імі ў нейкія некамп'ютарныя гульні. Гэта збліжае. Я стараюся быць сябрам сваім дзецям. І ўвогуле з імі вельмі мяккі.

– Ведаю сем'і, дзе муж і жонка маюць прынцыпова розныя погляды на выхаванне дзяцей, з-за чаго ўзнікаюць канфлікты…

– Па-рознаму бывае, але мая жонка вельмі разумная. Бо жыць з Вайцюшкевічам – гэта яшчэ тое выпрабаванне! Я думаю, калі-небудзь яна ўсё напіша пра наша жыццё *(усміхаецца)*. Ну і потым, я не люблю сварыцца. Сваркі адбіраюць шмат сіл.

Адкрыю сакрэт: раней, калі ўзнікалі нейкія непаразуменні, жонка магла са мной паўдня не размаўляць. Я тады яе маўчанне выкарыстоўваў на сваю карысць – не пытаўся ў яе, калі трэба, напрыклад, было некуды з'ехаць. Яна зразумела, што гэта неканструктыўна, што я гэтым карыстаюся, і мы ўвогуле перасталі сварыцца з-за нейкіх дробязяў.

– Вы з Галінай разам, калі не памыляюся, больш за 10 гадоў...

– Так, гэта мой самы трывалы шлюб. І я хацеў бы, каб ён быў апошні.

– Ваша жонка таксама музыкант, дырыжор Concordia Chor. Ёй хапае часу на творчую рэалізацыю?

– Яна са сваім хорам аб'ехала палову Еўропы! Хор самадзейны, але спявае на вельмі высокім узроўні, яго не сорамна паказаць дзе заўгодна. А што тычыцца недахопу часу, то мы ўсе можам зрабіць вінаватымі сітуацыю. Мне таксама не хапае часу на працу, на канцэнтрацыю. Аднак практыка паказвае, што іншы раз дастаткова пяці хвілін на тое, каб у галаве нарадзілася геніяльная ідэя. Мне падаецца, калі ты хочаш нешта рабіць, то знойдзеш магчымасць. Тым больш дзеці растуць і часу становіцца больш. Але нават і за гэтыя гады жонка вельмі шмат зрабіла са сваім хорам.

– Вы ў адным інтэрв'ю казалі, што са сваёй першай жонкай Веранікай Кругловай расталіся, як у дрэнным кіно.

– Гэта было сказана не толькі пра асабістыя адносіны. Дрэннае кіно было звязана перш за ўсё з гуртом "Крыві". Яны вырашылі, што мне там не месца, хаця я вельмі шмат сіл і сродкаў паклаў на тое, каб гурт раскруціўся, быў ягоным рухавіком. А зараз гэтага матора няма – і дзе "Крыві"?

– Як вам удаецца падтрымліваць з усімі сваімі былымі каханкамі добрыя адносіны?

– Вельмі добра заставацца ў нейкім пазітыўным коле. Увогуле, гэта ж мара любога мужчыны – сабраць усіх сябровак разам, каб ніхто не сварыўся, не высвятляў, хто каго любіць... Гэта такі прыемны сон… *(Смяецца.)*

На здаровы лад жыцця грошай не шкада

Зміцер Вайцюшкевіч разам з сям'ёй жыве ў Астрашыцкім гарадку пад Мінскам. Гаворыць, месца яму вельмі падабаецца – жывое мястэчка без ціхай могілкавай атмасферы. На паркоўцы ля мясцовай школы стаяць "Лэндроверы", "Мерседэсы". А здавалася б, вясковая школа!

Дом, дзе жыве артыст, належыць бацькам ягонай жонкі.

– Калі казаць пра зямлю і домаўладанне, то заўважу, што ўсё гэта вельмі няпроста, – *гаворыць музыкант.* – Раней мне здавалася: 25 сотак – гэта ж так мала!

– Ага, а выкасіць?

– Вось і я пра гэта. А калі ў цябе два дамы, то пастаянна стаіш перад выбарам: быць рабом гэтых пабудоў і пастаянна працаваць на іх утрыманне альбо дазволіць сабе нешта іншае. Было б, канешне, не кісла мець кватэру ў цэнтры Мінска, каб можна было расслабіцца. Але я настолькі адвык ад гарадскога жыцця... На Зыбіцкай пабываў толькі месяц таму – прайшоўся днём, паглядзеў, і мяне моцна ўразіла, што гэта – Мінск! Рэстаранна-клубнае жыццё ў нас развіваецца, горад вельмі змяніўся, і гэта класна. З'явіўся нейкі такі еўрапейскі стыль… Але мне ўсё ж больш падабаецца вясковае жыццё ў маіх "Вайцюшках".

Аграбізнес – гэта не проста прыгожа сустрэць гасцей. Ты мусіш рабіць шмат чарнавой работы, якая застаецца за кадрам: прыбіраць пасцелі, пыласосіць. Дзякуй Богу, у нас не было такога, што пасля ад'езду гасцей думаеш: "Лепей бы яны не прыязджалі…" Што тычыцца чысціні ў хаце, то мы з жонкай абодва бяром ёршыкі і чысцім усё, што трэба. Я ў "Вайцюшках" і дырэктар, і прадзюсар, і прыбіральшчык адначасова! І дровы сяку, і какашкі за катом прыбіраю…

– Побытавыя моманты вас не выводзяць з раўнавагі?

– Мяне раздражняе толькі халодны суп. І хвалюе пусты паліўны бак у машыне. А астатняе – дробязі, не страшна.

Я спрабую стварыць у "Вайцюшках" культурніцкую пляцоўку. Мы праводзім і Купалле, і фестываль аўтарскай песні, і беларуская паэзія гучыць. Такіх месцаў не так шмат.

Я троху паездзіў па іншых маёнтках, пазнаёміўся з некаторымі гаспадарамі. Недалёка ад украінскай мяжы ёсць сядзіба, дзе гектар зямлі! Там і кафэ, і фермерская гаспадарка, і камбайны. У мяне з тэхнікі толькі газонакасілка, ні гусей, ні кур мы не трымаем. Гэта патрабуе шмат сіл. Шчыра скажу – я проста фізічна ляснуўся б, калі б гэта ўсё было!

– Між іншым, вы ў нядрэннай фізічнай форме…

– Што тычыцца здаровага ладу жыцця, то я ўжо чацвёрты год хаджу ў качалку. Нехта кажа, што я раскабанеў, але не! Гэта не тлушч, а мышцы! *(Смяецца.)*

Быў перыяд, калі я гадоў сем хадзіў у басейн на плошчы Якуба Коласа, мяне нават там пазнавалі, мне было прыемна.

Зараз хаджу ў трэнажорную залу ў Бараўлянах. Там ніхто не штурхаецца, ёсць месца для паркоўкі, што вельмі важна. І паўсюль, дзе бываю, абавязкова іду ў трэнажорную залу. У Вашынгтоне, Капенгагене і нават у сваёй раднай Бярозаўцы – там тры рублі каштуе наведванне, і мне гэта вельмі падабаецца. Хаця ў Амерыцы таксама прыкладна такія ж кошты – каля двух долараў. Праўда, у Амерыцы нельга рабіць сэлфі ў качалках. Бо там могуць быць "віпы", і ўвогуле лічыцца, што трэнажорная зала – гэта ўжо такая асабістая прастора, у якую не варта лезці са сваім фотаапаратам, бо можаш выпадкова з кімсьці трапіць у кадр. Мне, дарэчы, у Вашынгтоне таксама зрабілі заўвагу за гэта.

Мне не шкада плаціць грошы за тое, што прынята называць здаровым ладам жыцця, бо гэта дапамагае быць у форме, добрым настроі і не думаць пра беларускія паліклінікі.

– Дарэчы, пра фінансы. Два дамы, дзеці, музыка – гэта ўсё вымагае немалых сродкаў…

– Я шмат езджу з канцэртамі, нейкі мінімальны даход прыносіць аграбізнес, але ён жа і патрабуе сур'ёзных інвестыцый у інфраструктуру.

– Мне падаецца, вы маглі б быць адным з самых забяспечаных беларускіх артыстаў…

– Думаю, мог бы наблізіцца да тых лічбаў, пра якія гаворыць Аляксандр Саладуха. Пры ўмове легальнай працы і пры такім комплексным падыходзе, які выкарыстоўвае Саладуха (выступленні ў дамах культуры, на карпаратывах, святах горада і іншых мерапрыемствах), зарабляў бы каля трохсот тысяч долараў у год.

– Саладуху, між іншым, варта аддаць належнае. Ён нават у крызіс без грошай не сядзеў, а па рэгіёнах з канцэртамі ездзіў.

– Так, як бы да яго ні ставіліся, Саша сапраўды рабацяга. І дай Бог кожнаму і на папулярнай, і на рокавай сцэнах так працаваць! Я на сваіх канцэртах часта ўзгадваю Саладуху, бо гэта такі пазнавальны вобраз, над якім можна яшчэ і па-харошаму жартаваць.

Але калі сёння некаторыя кажуць, што трэба звяртаць увагу перш за ўсё на сваіх палітыкаў, то трэба гаварыць і пра культуру, пра сваіх артыстаў. А не проста быць тэрыторыяй для заробкаў артыстаў з суседніх краін. Харошых артыстаў, але ж трэба развіваць і сваё! У гэтым ёсць перспектыва.

Нацыя без зорак

2 лістапада Зміцер Вайцюшкевіч выступае ў Канцэртнай зале "Мінск". Можна сказаць, гэта першы канцэрт Вайцюшкевіча на вялікай сцэне пасля доўгіх гадоў забароны і так званых "чорных спісаў".

– Гэты канцэрт для мяне важны, – *гаворыць артыст.* – Апошні раз такі канцэрт быў восем гадоў таму. Язэпу тады было паўгода.

– І зала была паўнюткай.

– А потым сітуацыя змянілася: 2010 год, прэзідэнцкія выбары, я выступаў на мітынгах, адкрыта падтрымліваў Уладзіміра Някляева. Мы і дагэтуль сябры з Уладзімірам Пракопавічам.

– Як прадаюцца квіткі на канцэрт?

– Зала амаль прададзена. Засталося няшмат білетаў, прычым спачатку выкупілі самыя дарагія і самыя лепшыя месцы.

У прынцыпе, на 8 Сакавіка можна было б сабраць Палац Рэспублікі. А чаму не?

– Некаторыя лічаць, што ў нас зашмат канцэртаў розных зорак.

– Магу запэўніць, што ў Бярозаўцы і іншых рэгіёнах іх дакладна не шмат. І тыя артысты, якія туды прыязджаюць, не могуць сабраць залу. Але не таму, што дрэнныя, а таму, што пяць рублёў за квіток у рэгіёне – гэта дорага. Адкуль беларусы бяруць грошы на культурныя мерапрыемствы – я не ведаю, шчыра кажу. Вечнае пытанне: чаму так дорага каштуе білет на канцэрт, гарэлка ж танней?!

Некаторыя беларускія артысты выходзяць на сцэну і думаюць: у меня харошы касцюм, высокі голас, я прыгожы, я артыст! Але гэтага недастаткова. Павінна быць нешта яшчэ, дзеля чаго людзі прыходзяць на тваё канцэрты, спыняюць увагу, заглядваюць у вочы. Павінна быць глыбіня, нейкая суперідэя, харызма. У артыста вочы не павінны быць пустыя.

Я вельмі рады, што на мой канцэрт, на канцэрты Лявона Вольскага білеты прадаюцца. І мне не трэба пісаць лісты у Федэрацыю прафсаюзаў Беларусі з просьбамі: "Дапамажыце запоўніць залу!" У гэтым сэнсе людзі галасуюць рублём. Ніхто не крычыць пра тое, што гэта кепскі артыст, а гэты харошы, людзі проста ідуць і ціха купляюць білеты на таго, хто ім падабаецца.

– Пару гадоў таму вы казалі, што хочаце стварыць прыватны Тэатр беларускага мюзікла. Колькі грошай вам не хапае для ажыццяўлення мары?

– Калі б я дакладна ведаў, што мне для справы патрэбны мільён долараў, я знайшоў бы гэтыя грошы. А з тэатрам… Я лічу, што гораду патрэбна такая пляцоўка. Нехта скажа, што ёсць музкамедыя, прыватная ініцыятыва "Тэрыторыя мюзікла", але я кажу менавіта пра беларускі музычны тэатр еўрапейскага ўзроўню. Можа, зараз я і не гатовы да ажыццяўлення такога праекта. Але! Ёсць чэшскі бард Ярамір Нагавіца, які ў 62 гады адкрыў свой маленькі клуб на 160–200 чалавек у горадзе, дзе нарадзіўся. Там можна выпіць, закусіць і паслухаць цікавую музыку. Ён і сам там выступае. Так што мне яшчэ ўзрост дазваляе крыху падумаць над ідэяй (*усміхаецца*).

Напрыклад, пад Беластокам ёсць маленькі тэатр, куды прыязджаюць на прэм'еры людзі з усёй Польшчы. Я вельмі хацеў бы, каб нешта падобнае было і ў Беларусі. Увогуле, такія камерныя культурніцкія пляцоўкі вельмі патрэбныя. І яны павінны быць не толькі ў сталіцы. Бо не толькі заводы і замкі могуць прыцягваць турыстаў, тэатры – таксама. У рэгіёнах можна рабіць тэатральныя школы для дзетак. Ідэй шмат!

– Апошнім часам часта сустракаюся з меркаваннем, што, маўляў, у Беларусі не існуе свецкага жыцця, яно ёсць толькі ў Маскве, дзе сапраўдныя зоркі. Вы з гэтым згодны?

– Не! Проста мы яшчэ не навучыліся жыць праблемамі і інтарэсамі сваіх уласных эліт. Нашы зоркі, паэты і нават палітыкі для нас быццам бы нейкія недаробленыя…

– Але калі, напрыклад, вы распавядаеце пра сваё няўдалае альбо вельмі ўдалае каханне – гэта не горш, чым тэкст з "Каравана историй". А можа, нават, і цікавей – бо вы тутэйшы, вас можна сустрэць у кавярні, магазіне, на мітынгу…

– Шкада, але некаторыя беларусы прызвычаіліся жыць з такой каланіяльнай свядомасцю. Калі адной рукой прыніжаюць сваіх, кідаюць за краты лепшых паэтаў, а другой раздаюць ордэны незразумелым расійскім прадзюсарам і выканаўцам. Зразумела, што эліты, якія зараз кіруюць краінай, купляюць і атрымліваюць у падарунак квіткі на Стаса Міхайлава і Мікалая Баскава. І пры гэтым Нацыянальны фестываль песні і паэзіі адбываецца ў нас амаль у сакрэтным рэжыме, гэта нейкі такі лакальны маладзечанскі міжсабойчык. А вось той жа "Славянскі базар" альбо "Песня года" транслююцца на шырокую аўдыторыю.

Зараз у Беларусі росквіт рэстараннага бізнесу. Спадзяюся, некалі дойдзе чарга і да культуры, да палявання (у добрым сэнсе гэтага слова) на сваіх зорак. І аднойчы я не змагу ў сваіх "Вайцюшках", пардон, выйсці аголеным на траўку, бо ў кустах будуць сядзець папарацы і пільнаваць кожны мой крок.

Між іншым, папулярнасць – яна вельмі розная. Некаторыя людзі, маючы грошы і вялікі поспех, накладваюць на сябе рукі, бо не могуць знайсці адказ на глабальныя пытанні: хто я, дзеля чаго жыву? Гэта амерыканскі стыль. І ёсць іншая, лакальная папулярнасць – як у краінах Балтыі. Калі Данатаса Баніёніса сустракалі на вуліцы, ніхто яго не рваў на кавалкі, але з ім усе віталіся. Гэта стыль. А Беларусь у гэтым сэнсе пакуль такая прастора і нацыя без стылю, без сваіх зорак, без жадання быць глабальна папулярнымі і ацаніць сваю лакальную ўнікальнасць. Гэтаму трэба вучыцца.

– Як вы рэагуеце, калі пад цікавымі інтэрв'ю з беларускімі зоркамі адзін за адным з'яўляюцца каментарыі: "*А хто гэта?", "Вам што, больш пісаць няма пра каго?*"?

– Гэта таксама праблема таго, што частка грамадства жыве ў нейкім сваім свеце. І трэба навучыцца з гэтым сябраваць, не крыўдзіцца, не звяртаць увагі. Дарэчы, калі вобраз той ці іншай зоркі некага раздражняе – гэта таксама добра, значыць, ён пазнавальны. Толькі варта навучыцца правільна рэагаваць на такія выпады. У кожнага з нас ёсць шмат рэчаў і месцаў, якія даюць сілу і натхненне. Вось на іх, на сваёй справе і варта засяроджвацца. А калі ты жывеш толькі каментарыямі – ну, тады вешайся…

Марына КОКТЫШ.

ВІНШУЕМ!

Паэт, натхнёны шахматамі

Вадзім Жылко, вядучы шахматнай рубрыкі ў "Народнай Волі", адзначае 50-гадовы юбілей.

Вадзім Вітальевіч Жылко не толькі паспяховы шахматны кампазітар і шахматыст-першаразраднік. Ён – арыгінальны паэт, якому я даваў рэкамендацыю для ўступлення ў пісьменніцкую суполку, таленавіты журналіст, чые актуальныя і вострыя артыкулы чытаў у незалежнай рэгіянальнай газеце "Информпрогулка".

Уражвае тое, што ў асобе Вадзіма Жылко адбылося ўдалае спалучэнне моцнага іграка і паспяховага складальніка кампазіцый. Проста цудоўна, што шахматы не замінаюць, а спрыяюць яму плённа працаваць у літаратуры і журналістыцы. Тры творчыя стыхіі зрабілі яго жыццё неспакойным, але і неардынарным. Два тыдні таму ў Мікашэвічах у гімназіі Вадзім Жылко сустракаў сталічных паэтаў, у мінулую пятніцу сам пабываў у сталіцы на сустрэчы журналістаў незалежных рэгіянальных газет, а ўжо на наступны дзень у Лунінцы ладзіў краязнаўчыя чытанні…

Што можна пажадаць такому чалавеку? Безумоўна, поспехаў у творчасці! Як кажуць, таленавіты чалавек таленавіты ва ўсім.

Васіль ЖУКОВІЧ.

ФУТБОЛ

БАТЭ прытармазіў…

Прайшлі матчы 27-га тура чэмпіянату Беларусі па футболе.

Вось вынікі тура: "Шахцёр" (Салігорск) – "Днепр" (Магілёў) – 2:1, "Слуцк" – "Крумкачы" (Мінск) – 2:0, "Гомель" – "Гарадзея" – 0:0, "Іслач" (Мінскі раён) – "Дынама" (Мінск) – 1:5, БАТЭ (Барысаў) – "Нафтан" (Наваполацк) – 1:1,"Славія" (Мазыр) – "Віцебск" – 0:1, "Мінск" – "Нёман" (Гродна) – 0:1, "Дынама" (Бр) – "Тарпеда-БелАЗ" (Жодзіна) – 1:0.

Турнірнае становішча

Каманды	Гульні	Выйгрышы	Нічыі	Паражэнні	Мячы	Ачкі
Шахцёр	27	19	5	3	45–16	62
Дынама (Мн)	27	19	2	6	39–14	59
БАТЭ	27	18	4	5	45–16	58
Тарпеда-БелАЗ	27	13	7	7	38–26	46
Нёман	27	13	7	7	31–23	46
Слуцк	27	12	9	6	37–22	45
Дынама (Бр)	27	12	8	7	43–25	44
Віцебск	27	11	7	9	31–30	40
Гарадзея	27	8	11	8	32–30	35
Гомель	27	7	8	12	21–24	29
Днепр	27	5	7	15	22–44	22
Крумкачы	27	3	13	11	17–34	22
Мінск	27	4	10	13	24–44	22
Славія	27	4	8	15	22–41	20
Іслач	27	7	4	16	22–45	18
Нафтан	27	3	6	18	14–49	10

P.S. У турнірнай табліцы не ўлічаны матч "Гомель" – "Тарпеда-БелАЗ" (Жодзіна), які адбыўся ўчора вечарам.

ПА-ЗА ГУЛЬНЁЙ

Алесь СІВЫ

Бягуць!

Тэндэнцыя апошніх часоў: беларускія спартсмены ўсё часцей сталі прымаць замежнае грамадзянства. Не скажу, што гэта нейкая супернавіна – спартыўная міграцыя была ва ўсе часы. Хтосьці з'язджаў ад нас, хтосьці прыязджаў на яго месца. Памятаеце, як канадскія хакеісты масава загарэліся жаданнем займець беларускі пашпарт? Альбо амерыканскія баскетбалісткі, якія вырашылі выступаць за зборную Беларусі?

Калі людзі палымяна распавядаюць пра тое, як даўно яны марылі выступаць за зборную іншай краіны і якімі патрыятычнымі пачуццямі да яе праніклся, я разумею, што мне вешаюць локшыну на вушы. Пра які патрыятызм яны кажуць? Змена спартыўнага грамадзянства – гэта звычайны крок чалавека (альбо тых, хто за ім стаіць) да дасягнення пэўных выгод.

Напрыклад, 18-гадовы беларускі футбаліст Кірыл Капленка, які зараз выступае за піцерскі "Зенит", нягледзячы на юны ўзрост, удала пралічыў з дапамогай дарадцаў, што ўсходні накірунак – гэта тое, што яму зараз трэба. І з гэтай нагоды "пракінуў" беларускую маладзёжную зборную, адмовіўшыся нават прыязджаць туды на зборы.

Натуральна, Беларуская федэрацыя футбола накіравала ў ФІФА патрабаванне пачаць дысцыплінарную вытворчасць у адносінах да санкт-пецярбургскага "Зенита" і Капленкі, але прэзідэнт "Зенита" Сяргей Фурсенка адказаў: "Мы нічога не парушалі. Кірыл мае расійскі пашпарт, і ён сам адмовіўся ад выступлення за зборную Беларусі".

У апошні час больш за дзясятак беларускіх хакеістаў (сярод якіх Мікіта Камароў з маскоўскага "Динамо", Павел Карнавухаў з ЦСКА, Аляксей Угараў з "Северстали") таксама змянілі грамадзянства на расійскае, каб не лічыцца легіянерамі. Паводле правіл Міжнароднай федэрацыі хакея, ігрок можа змяніць спартыўнае грамадзянства адзін раз за кар'еру. І тады некаторыя хакеісты пайшлі на хітрасць – прадстаўлялі ў Федэрацыю хакея Беларусі не адмову ад грамадзянства, а прашэнне часова іх не разглядаць у якасці кандыдатаў у зборную.

Дарэчы, паводле некаторай інфармацыі, не выключана, што такіх хітруноў чакае пажыццёвая забарона на выступленні за нацыянальную каманду і ў чэмпіянаце краіны. Федэрацыя такі варыянт разглядае.

На слыху ва ўсіх і гучны пераход беларускай біятланісткі Дар'і Блашко пад украінскі сцяг. Двухразовая пераможца юніёрскага чэмпіянату свету-2015 і ўладальніца Вялікага хрустальнага глобуса паводле вынікаў юніёрскага Кубка IBU ў сезоне 2015/16 перабралася ва Украіну разам са сваім асабістым трэнерам Уладзімірам Махлаевым. У Беларусі спартсменка і яе настаўнік, скажам так, не змаглі дамовіцца аб мадэлі і ўмовах падрыхтоўкі з новым штабам зборнай.

Пакуль не вядома, ці зможа біятланістка выступаць за зборную суседняй краіны на афіцыйных міжнародных спаборніцтвах, бо, паводле правілаў Міжнароднага саюза біятланістаў, пры пераходзе пад іншы сцяг спартсмен павінен вытрымаць двухгадовы каранцін. Аднак калі федэрацыі дамовяцца, то тэрмін каранціну можа быць скарочаны на адзін год альбо нават ануляваны.

Дарэчы, кіраўнік Федэрацыі біятлона Уладзімір Брынзак ужо наведваўся ў Мінск, але, паводле маёй інфармацыі, канчатковага пагаднення па пераходзе Блашко пакуль няма.

У інфармацыйнай прасторы, сацыяльных сетках актыўна абмяркоўвалі патрыятызм (альбо яго адсутнасць) таго ж Кірыла Капленкі, групы хакеістаў і Дашы Блашко. На арэхі дасталася ўсім, публіка ў выразах не стрымлівалася. Аднак ужо сто разоў нагадвалі і пра рыбу, якая шукае месцы дзе глыбей, і пра чалавека, які прагне лепшага жыцця і лепшай працы.

Ці варта іх за гэта лаяць? Я не стаў бы. Днямі на беларуска-літоўскай мяжы нават лось праз двухметровы плот шугануў у Еўрасаюз. І асуджаць яго за гэта ні ў якім разе не патрэбна…

АЛЛО! СКАЖИТЕ, ПОЖАЛУЙСТА...

Когда поливать сад?

Ольга ЛЕВКОВИЧ, Гомель.

– Говорят, что плодовые деревья нужно поливать осенью, в октябре. Зачем, если это можно сделать весной?

– Нужно поливать и весной, и осенью, до наступления морозов. Ученые считают, что более эффективным считается осенний полив.

– Почему?

– Причину благоприятного влияния полива в зиму на прирост и плодоношение плодовых деревьев ученые видят в накоплении в почве запаса влаги для следующего вегетационного периода и в большей промерзаемости почвы, вследствие чего происходит разрушение минеральных частиц и переход их в более удобоусвояемое для корней состояние.

– И как глубоко проникает в почву вода?

– Вода, влитая нами под дерево, как бы сильно его ни поливали, промочит землю не более чем на 35 сантиметров. Затем она идет вглубь очень медленно. К началу весны вода проникает на 1,5 метра и более, и затем в течение весны и лета, ко времени налива плодов, влага будет иметься у дерева в достаточном количестве на такой глубине, на какую земля не просыхает в самые сухие годы.

– А сказывается ли осенний полив на плодородии почвы?

– Безусловно. Влажная земля промерзает очень глубоко и благодаря этому делается плодороднее.

ОГОРЧАЕМСЯ НЕУДАЧЕЙ

Причин много. Соблюдайте технологию

Убрала морковь: урожай хороший, но я им недовольна – корнеплоды кривые, мохнатые, у них плохой вкус. Почему они такими выросли?

Лариса НЕСТЕРЕНКО.

Гомель.

Существует несколько причин появления деформированных корнеплодов моркови.

* При внесении свежего навоза в год посадки корнеплоды бывают бесформенными, плохого вкуса, при хранении половина их сгнивает.

* При внесении перед посевом извести морковь образует семихвостые или пятихвостые корнеплоды. Поэтому навоз лучше вносить под предшествующую культуру, а вместо извести использовать золу или доломит.

* Ветвиться корнеплод может и при внесении калийных удобрений, содержащих хлор, поэтому подкормки лучше делать калийной селитрой, калимагнезией, сульфатом калия или золой.

* Мелкие, кривые корнеплоды чаще всего вырастают на тяжелой глинистой или уплотненной после дождей и поливов почве, на которой морковь испытывает кислородное голодание; при недостатке влаги, особенно при высокой температуре воздуха (22–23 градуса и выше) на ранних стадиях развития. При поздних прореживаниях корнеплоды также вырастают мелкими и кривыми.

* Если оставлять после последнего прореживания очень большие расстояния между корнеплодами, то они вырастут слишком крупными и грубыми.

* Оптимальное расстояние между растениями при втором прореживании 5–8 сантиметров.

* При избытке влаги корнеплоды становятся мохнатыми, особенно на кислых почвах.

* Нежелательно излишнее количество влаги на поздних стадиях развития растения. В таком случае корнеплоды растрескиваются и не хранятся.

МУЖСКИЕ ЗАБОТЫ

* **Ржавеют вилы, лопата, культиватор, грабли? Не беда!** Очистите заржавленные орудия труда водой с песком, вычистите заржавленные места наждачной бумагой, смажьте их маслом или керосином. Старайтесь не допускать ржавления садового инвентаря. Время от времени смазывайте его свежим (несоленым) свиным салом.

* **Веревки гниют от сырости и быстро рвутся?** Не допускайте этого. Пропитывайте их водным раствором мыла (1 кг на ведро воды) и, предварительно высушив, просмолите обычным способом. Веревки будут еще крепче, если вы их вымочите в водном растворе медного купороса (1 ч. на 50 ч. воды), а затем после высушки просмолите или пропитаете мыльной водой.

* **Рвутся мешки? И вы их выбрасываете?** Не делайте этого. Заварите дубовую кору (1,5 ведра воды на 1 кг коры), погрузите в этот отвар мешок на сутки, после этого достаньте его и высушите. Обработанная таким образом льняная ткань пропитывается дубильной кислотой и становится прочной, не гниет, отлично выносит разрушительное действие сырости.

* **Появились трещины и щели в печке – не расстраивайтесь.** Приготовьте вот такую замазку: смешайте равное количество чистой древесной смолы и мелко измельченной глины с небольшим количеством соли. Все это просейте сквозь густое сито. Затем в смесь добавьте воды до тестообразного состояния и замажьте щели и трещины. Под влиянием высокой температуры эта замазка очень скоро приобретет твердость камня.

Раздел ведет агроном Федор ВЕРАВОЙША.

УЧЕНЫЕ РЕКОМЕНДУЮТ

Крупные корни – в пищу, мелкие – для посадки

Вырос на участке неплохой хрен. Хотелось бы знать, когда и как его убирать? И еще вопрос: как заготовить посадочный материал?

Юрий КОЛОСОВ.

Минск.

К заготовке хрена приступают в октябре, когда у него начинают отмирать нижние листья. Старайтесь подкапывать растения глубже, так как корни образуются на глубине 35–40 сантиметров. После выборки растений отряхните землю, срежьте листья и рассортируйте корневища по толщине. Крупные можно использовать для переработки, а мелкие и оставшиеся отрезки – в качестве посадочного материала. Выкопанные корневища можно использовать сразу или прикопать в песок, связав в пучки.

Одновременно подготовьте посадочный материал. Черенки для этого нарезайте из нижних частей корневища, так как они меньше образуют цветочных побегов и дают продукцию лучшего качества. Длина черенков должна составлять 15–20 сантиметров. Толщина – с карандаш (при посадке более толстых черенков можно получить урожай осенью того же года, а более тонких и коротких – только на следующий год). Верхний конец черенка обрежьте перпендикулярно, нижний – под углом 45 градусов (для ориентации при посадке). Подготовленные для посадки черенки храните в пучках в подвале или прикапывая в траншее, переслаивая их сухим песком.

Выкапывают хрен ежегодно, однако нередко лопата не достает до самого начала образования корней. Зато из оставшейся в почве нижней части корней вырастают на следующий год прямые и толстые корневища. Поэтому посадочный материал не требуется.

Адрас рэдакцыі:
220030 Мінск, вул.Энгельса, 34а.
Прыёмная: тэл./факс (017) 328-68-71.
Рэкламны аддзел (017) 328-66-09.
nvonlineinfo@gmail.com http://www.nv-online.info

Падпісныя індэксы:
63222 – для індывідуальных падпісчыкаў,
632222 – для прадпрыемстваў і арганізацый.

Заснавальнік і галоўны рэдактар Іосіф Паўлавіч СЯРЭДЗІЧ

Паколькі ў рэдакцыі няма магчымасці рэцэнзаваць і вяртаць нявыкарыстаныя матэрыялы, яна пакідае права ўступаць у перапіску за сабой. За інфармацыю, размешчаную ў рэкламных аб'явах, рэдакцыя не адказвае. Могуць друкавацца матэрыялы, у якіх пазіцыя аўтараў не падзяляецца газетай. Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі сродку масавай інфармацыі №947 ад 6 студзеня 2010 г. выдадзена Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь (пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі №224 ад 6 сакавіка 2000 г.). Надрукавана ў друкарні дзяржаўнага прадпрыемства «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП №02330/106 ад 30.04.2004. Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Падпісана ў друк 30.10.2017 у 17.00. Аб'ём 4 друк. аркушы. Тыраж 25 015 экз. Заказ № 3831.

9 772071 964000 17086